

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo laikraštis. L. Vyčių organizacijos organas,
TOMAS V. BALANDŽIO (APRIL) 20 D., 1918 M. No. 6 (47)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill.
 Under Act of March 3, 1879.

15-KIŲ METŲ SUKAKTUVIŲ SUSILAUKUS.

SIO mėnesio — balandžio 27—28 dd. sueina penki metai Lietuvos Vyčių organizacijos gyvavimo. Paminėto mėnesio dienomis, 1913 metais, Lawrence, Mass. įvyko pirmas Vyčių Seimas. Jame dalyvavo keliolika delegatų, atstovaujančių įvairius, daugiausia Naujojoje Anglijoje gyvuojančius, jaunimo ratelius. Atstovai apsvarstė organizacijos reikalus, išdirbo ir užgyrė įstatus. Išrinko Centro Valdybą, kuriai ir pavedė rūpintis organizacijos reikalais.

Ir nuo to pirmojo Seimo Vyčių organizacija skaito savo viešo gyvavimo ir darbo dienas. Be abejo, organizacijos mintis gimė daug anksčiau. Prakilnūs tėvynainiai, kurie tą mintį pagimdė ir subrendino, nemažą laiką tarpą išnešiojo ją savo širdžių ir jausmų vystykluose. Ilgai ir giliai jie mąstė, kaip suspiesti Amerikos lietuvių jaunimą prie vieno tikslo, po globa vienos organizacijos, kad tas jaunimas nežūtų be naudos savo tautai ir Tėvynei. Lig tol pakrikusį jaunimą supo įvairūs pavojai. Iš vienos pusės jį plovė ir skalavo ištautėjimo banga, iš kitos-gi pusės neužtvenkiamai plystanti lietuvių

vių tarpe bedievybės, suicilikėjimo banga.

Bet tuo tarpu, kuomet amerikiečių lietuvių jaunimas buvo labiausia atakuojamas ištautėjimo ir bedievybės bangu, Tėvynėje Lietuvoje tautiškumo ir krikščioniškos pasaulėžvalgos mintis vis platesniu žiedu sklaidėsi jaunimo tarpe. Suprato ir Amerikos lietuvių veikėjai, kad laikas būdinti, organizuoti vietinį jaunimą ir statyti į kelią, kuris veda į šviesią, skaiščių ir laimingą tautos ateitį. Suprato jie, kad jei jaunimas bus rimtai organizuotas, jo širdys bus apimtos tautos meile, jokie pavojai neįstengs jo iškrikdyti, paklaidinti šuntakiuose ir pražudyti jame tautos viltį.

Ir neapsiriko jie. Tie, kurie dar gyvi, turi progos savo doma tēmyti, savo jausmais atjausti darbus ir veikimą tos organizacijos, kurią jie geriausiais troškimais ir norais pradėjo. Tais pirmaisiais Vyčių auklėtojais buvo dar gyvas tėvynainis p. M. A. Norkunas iš Lawrence, Mass. ir jau miręs didelės atminties tautos darbininkas kun. A. Kaupas. Paskui daug Vyčiams pasidarbavo didelės energijos ir gabumų veikėjai: kun. F. Kemėšis, Julius B. Kaupas, Al. M. Rač-

kus, K. Pakštas, J. E. Karosas ir eilė kitų veikėjų.

Vyčių organizacijos augimas ir tvirtėjimas buvo labai spartus ir entuziastiškas. Pirmais gyvavimo metais organizacija susilaukė apie 12-ką kuopų ir apie 700 narių. **Antrasis Seimas buvo Montello, Mass., liepos 7, 8 ir 9 dd.** Deleгатų buvo virš 20. Šitame Seime dalyvavo ir du didelių tautai nuopelnų vyrai-svečiai iš Europos: adv. Juozas Gabrys ir kun. M. Gustaitis. Antrame Seime daug laiko pašvęsta konstitucijos ir abelnai organizacijos vidujinės tvarkos reikalams.

Vos tik po antram Seimui, pasaulyje ištiko baisiausia katastrofa. Kilo europinė karė, kuri ir po šiai dienai tebesiaučia. Ta karė skaudžiausiais smugiais palietė mūsų Tėvynę Lietuvą. Ne tik viešas veikimas, bet ir ramus draugijinis gyvenimas lietuvių Tėvynėje apsistojo ir užmirė. Tauta, akvvaizdoje baisios karės pavojų, nusiminė, nežinodama, koks likimas jos laukia rytojui.

Visa tautinė akeija krito ant rankų lietuvių išeivijos. Išeivija tą suprato ir prisiėmė jai privalomą akeiją. Vyčiams, kurie savo vėliavon įrašė tautos apgynimo pareigą, pasivadino garbingiausio Lietuvos didvyrio sekėjais, prieš akis atsistojo svarbios pareigos. Tais pareigas plačiai aiškino ir abelnai Vyčių dvasią žymiai sustiprino patrijotiškomis kalbomis, referatais ir gražiais pamokinimais svečiai iš Europos. Kun. M. Gustaitis parašė ir padovanojo Vyčiams knygele — „Vyčių dovanėle“, kurioje karštais žodžiais, prakilnia mintimi išdėjo jaunimo abelnai, o ypač lietuvių, pareigas ir jų atlikimą. Svarbiausia jis kreipė Vyčių domą į moralį, dvasinį ir fizikinį auklėjimąsi, nurodydamas tame tvirtą tautos pamatą. Ir adv. Juozas Gabrys intekmingomis kalbomis statė jaunimui prieš akis jo rolę tautos gyvenime. Jų pastangos ir norai, nors neatnešė laukiamų pasekmių, bet neliko be atbalsio ir naudos. Jaunimas tada buvo dar nesubrendęs. Jis buvo linkęs vien šokti ir linksminties Tautos reikalai, jos ateitis tik vienam-kitam giliau apėjo. Tik vienas kitas suprato, kokio pasiaukavimo ir pasišventimo laukia tauta ir Tėvynė, slėgiama ir naikina-

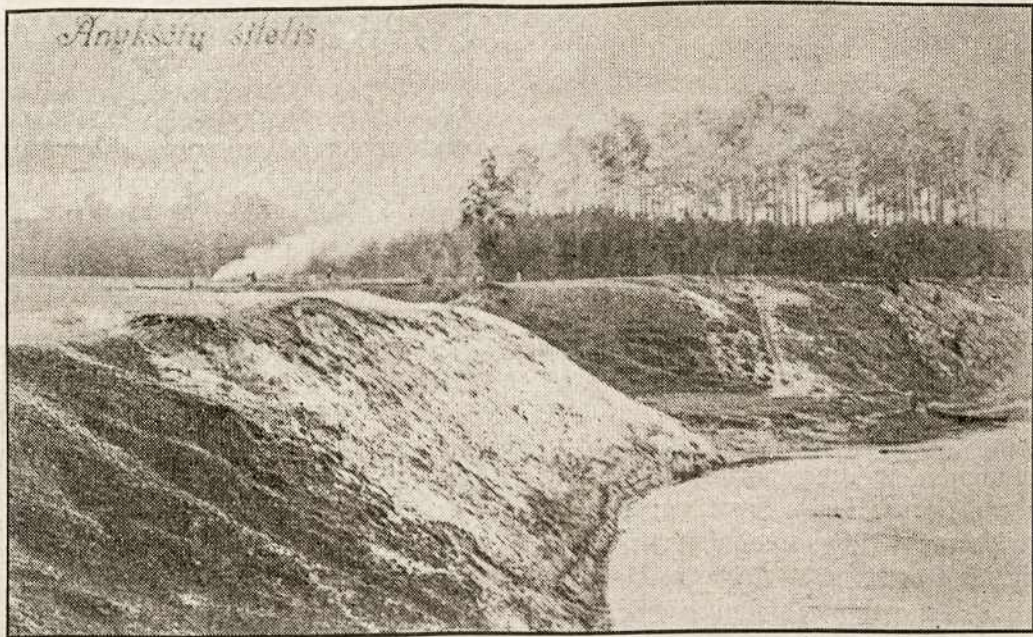
ma įvairių priešų, velkantį sunkų, svetimų jai uždėtą, jungą.

Antraisiais gyvavimo metais organizacija žymiai išaugo, susilaukus apie 30 kuopų su suvirš 2000 narių. Organu buvo „Draugas“, kuris nuoširdžiai tarnavo jaunimo reikalams.

3-čias Seimas įvyko Chicagoje liepos 1 ir 2 dd., 1915 m. Dalyvavo apie 40 atstovų. Seimas buvo labai rimtas ir pasekmingas. Tarp kitų dalykų, nutarta įsisteigti savo organą. Redaktoriais išrinkta K. Pakštas ir Al. M. Račkus. Į C. Valdybą inėjo veiklų ir pasišventę asmenys. Užtad trečiaisiais metais organizacija žymiai subrendo dvasia ir darbais. Vyčiai tuo tarpu buvo atkreipę visą domą į dvasinę sritį. Steigė mokyklas, kurias lankė patys ir kitus viliojo. Žymiausių vietą savo mokyklose užleido lietuviškiems dalykams: lietuvių gramatikai, istorijai, geografijai ir tt. Vyčių mokyklos arba kursai siekė prie prakilnių tikslų. Nesenai mūsų tautą rusų valdžia žiauriai ir nežmoniškais budais stengėsi visiškai sunaikinti. Nedavė jai ingyti mokslo, net gindama savoje kalboje spaudintą žodį. Lietuvių jaunimo mokykla buvo sava grįčia, mokytoja — sava mylima motutė, rankvedis — elementorius. Sunki ir įspudinga buvo lietuvių mokykla. Motina dirbo du darbu: koja suko ratelį, rankomi taisė siulą, o akimi ir doma sekė kudikį, skaitantį elementorių. Kudikis jaunučiais keliais klupėjo ant aslos, atšlijęs į motinos kelius, skaitė ir mokėsi iš elementoriaus.

Aiškus dalykas, kad tokiose sanlygose lietuvių jaunimas negalėjo atsiekti mokslo nei platesnio apšvietimo. Gavo jo tiek, kiek įstengė duoti jo motutės ir kiek jis įstengė dapildyti savo gabumais. Bet kada jaunimas atpludo čia, į laisvės šalį, jis rado kitas sąlygas ir progą ingyti gyvenime svarbiausių dalykų. Užtad Vyčių mokyklos atnešė žymius nuopelnus, kadangi jos užgrendė tą didelę tautinėje srityje spragą, suteikdamos progą jaunimui išmokti tuos dalykus, be kurių jis negali buti naudingu tautai.

Šalip mokyklų, švietimo ir lavinimo, Vyčiai uoliai darbavosi kitose tautos kultūros srityse. Jų rengiami vakarai,

ANYKŠČIŲ ŠILELIS.

*“Miškan, budavo, eini—tai net akį veria;
Vat taip linksmina dušią, ažu širdies tveria,
Kad net, širdžiai apsalus, nekartą dumoji:
Ar miške aš čia stoviu, ar danguj, ar rojuj?”*
Vysk. A. Baranauskas. (Iš “Anykš. Šilelio”).

prakalbos, paskaitos, susirinkimai, susivažiavimai, išvažiavimai su rimtais, mokinančiais ir prakilniais programais ėmė stelbti ir stumti lauk iš lietuvių tarpo visokių subedievėjusių gaivalų rengiamas pramogas, kuriose įvairūs tautos išsigimėliai, apsimetę žmonių, ypatingai darbininkų prieteliais ir geradariais, putė į lietuvių minios dvasią bedievybės ir demoralizacijos mikrobus. Tautos išsigimėliai ir demoralizuotojai jos vienybės ir darbo buvo taip įsigalėję, kad jie savo balsu ir intaka nusmelkdavo kiekvieną prakilnesnį darbą ir žygį rimtesnės lietuvių dalies. Minios noriai ėjo į jų vakarus, į prakalbas, ir abelnai į visas pramogas, kuriose patvirtimo apaštalai pludo Dievą, tikėjimą, prakilnesnius tautos darbininkus ir pačią tautybę. Ėjo ten ir tikintieji žmonės katalikai. Nors spiaudė ir niekino jų jausmus ir visa, ką jie gerbė, bet jie klausėsi ir kentė. Buvo jau tokia mada, kad tikintį kataliką, gerą tėvynainį buvo paprotyje niekinti, pravardžiuoti.

Atėjo Vyčiai. Jų veikimas, jų dvasia uždavė staigų mirties smugį ištvirkimo hidrai ir ji greit intraukė savo galvą po savo lukštu. Vyčiai atnešė sveiką daile, rimtą mokslą ir žodį nuo estrados. Eilės vakarų ir įvairių pramogų, rengiamų skaitlingose kolonijose ėmė kelti gryną, sveiką tautinę dvasią ir patrijo-tizmą.

Ketvirtas Seimas įvyko Wilkes Barre, Pa. liepos 10, 11 ir 12 dd., 1916 m. Deleгатų buvo apie 70. Ligi ketvirtojo Seimo organizacija priaugo arti 70 kuopų su apie pustrėčio tukstančio narių. Ketvirtame Seime tarp daugybės dalykų, nutarta organą “Vytį” leisti savaitraščiu ir įsisteigti nuosavą spaustuvę Wilkes-Barre, Pa. Spaustuvę steigti nutarta paskolų ir aukų budu. Minėtas Seimas šitam tikslui ir pradžia padarė. Toliau Seimas išrinko milicijos komisiją rūpin-ties kuno lavinimo reikalais.

Abelnai ketvirtaisiais gyvavimo metais Vyčiai ėmė daugiau domos kreipti, plačiau kalbėti apie fizikinį lavinimąsi.

Bet ta sritis didžiumai vis dar buvo svetima ir nevarbi. Tą liudija šis faktas. Kuomet Suvienytos Valstijos įstojo karėn, visą šalį apėmė karinis upas. Pradėta ruošties. Pradėta organizuoti fizikines ir morales pajėgas. Vyčių milicijos komisija, kuri uoliai darbavosi, kad sutvarkius milicijos klausimą, buvo jau pagaminus lietuviškas gimnastų uniformas. Ji numanė, kiek lietuvių jaunimo bus pašaukta po šios šalies vėliava, ji numanė, kad lietuvių tautos labui, jos vardui ir ateičiai labai daug reikštų, jei lietuvių jaunimas, sulyg šalies įstatų turys stoti karuomenėn, ir liuosanoriai, butų suspiestas po lietuviška vėliava, su tautos valią reiškiančia žyme ir obalsiu, todėl ji — milicijos komisija — rado reikalingu sveikinti šalies valdžią, priminti jai, kiek lietuvių stos šalies ir pasaulio liuosybės obalsio gynėjų eilėn, be to ji rupinosi gauti valdžios pavelijimą, pritarimą ir reikalingą pagelbą suorganizuoti lietuvių pulkus. Tuomi dauguma pasipiktino. Ėmė intarinėti, daryti milicijos komisijai ir kai-kuriems veikėjams piktus ir sunkius apkaltinimus, buk jie nori lietuvių jaunimą parduoti valdžiai, išžudyti karės laukuose ir t. p. Jei lietuvių jaunimas butų giliai permanęs tautos reikalus, organizuotos ir išlavintos pajėgos svarbą jos ateičiai, aiškus dalykas, butų pritaręs tai reikšmingai idėjai, kad lietuvių jaunimas, turis eiti, ir iš liuso noro pasišventęs, butų surinktas po sava lietuviška vėliava.

Tais ketvirtaisiais gyvavimo metais Vyčiai ingudusiai ir pasekmingai veikė dvasinėje ir abelnai kulturinėse srityse. Dėjo paskolas ir aukas įvykdinimui spaustuvės ir savaitinio organo užmānymo. Į pavasarį ištikę liudni nuotikiai, žymiai atsiliepė į minėtų tikslų atsiekimą. Pati gyvoji organizacijos sultis, pajėgiausias jaunimas turėjo skirtis iš organizacijos. Neaiški ateitis, jos priekyje gumšuoją nepermatomi ukai, nukreipė akį nuo rupimųjų dalykų.

Daug tais metais Vyčiai pasidarbavo katalikų spaudos platinime, rody mu karštos užuojautos visiems svarbesniems tautos reikalams, aukodami jiems nuoširdžias savo pastangas. Tėvynei

Lietuvai, jos nukentėjusiems žmonėms Vyčiai visuomet ėjo pagelbon auka ir užuojauta.

Atkreipta domos ir į savo naminius reikalus bei ekonomiją. Plačiau imta svarstyti, rīsti kooperatyvinė ir įvairių taupymo ir skolinimo bendrovių sritys. Kai-kurios kuopos ėmė steigties nuosavius namus su įvairiems patogumams reikalingomis įstaigomis ir prietaisomis

5-sis, jubilėjinis, Seimas įvyko 23, 24 ir 25 d., 1917 m. Brooklyne, N. Y. Šis Seimas aiškiai paliudijo, kad Vyčiuose gludi tautos pajėga ir galybė. Seime dalyvavo apie 100 delegatų. Organizacija ligi 5-jo Seimo dasivarė ligi 100 kuopų ir arti pusketvirto tukstančio narių.

5-me Seime buvo opiai pajudintas milicijos klausimas. Didžiuma jį atmetė. Prie to prisidėjo daugumos nepermanymas jojo svarbos ir vadų netaktas. Idėja buvo iškelta tokioje šviesoje, kad ji turėjo nevieną nustebinti ir nugązdinti.

5-sis Seimas pasižymėjo energiškais tarimais, liečiančiais kaip organizaciją, taip ir visą lietuvių tautą.

* * *

Tai tokia lengvais ir trumpais ruožais apgriebta Lietuvos Vyčių 5-kių metų gyvavimo dvasios ir darbų apžvalga.

Vyčiai auga, bręsta, plėtojasi, darbais ir veikimu sparčiai žengia pirmyn. Ir eis, žengs vis sparčiau ir tvirtu žingsniu pirmyn, prie tikslo, prie idėjos, kol ją prieis ir atsieks. Nes Vyčiuose pajėga, energija, pasirūžimas ir pasišventimas. Juose žiedas lietuvių tautos, darbščiausias ir naudingiausias jaunimas. Pas juos rimta inteligentija: advokatai, daktarai, kunigai, mokytojai, muzikai, įvairūs amatininkai ir keli šimtai moksleivių, lankančių įvairias mokyklas, įvairias mokslo šakas besiekiančių. Visiems Vyčiuose malonu, šilta, visiems geriems tėvynainiams šventi jų idealai ir darbai.

Įsižiūrėje, rasime Vyčiuose ydų ir silpnybių. Yra juose nemaža tokių, kurie dalyvauja, dirba ne iš gilaus įsitikrinimo, kad savo pajėgas aukoti tautai, jos šventiems reikalams, bet asmeniškai garbei, kad pasižymėti, pagarsinti savo vardą. Nesimato ir nejaučiama juose rimto,

tvirto budo, duodančio jaunimui atspindį, kaip šviesios, inteligentiškos ir rimtos tautos. Darbais ir budu lietuvių jaunimui reikia skaiščiai žibėti, nes tik tuomet maža, nuvarginta mūsų tauta susilauks svetimų domos, pagerbimo jos vardo ir teisių..

* * *

5-kių metų sukaktuves praleidžiame tyliai, be triukšmo. Gyvename svarbių valandų įspudžiais. Pasaulio nuotikiai, tautinis darbas taip užėmė mūsų mintis, energiją ir jausmus, kad nėra progos nei taip brangios mūsų organizacijos sukaktuves tinkamai paminėti.

Apsieisime ir taip. Triųskime ir darbuokimės, kad dar už penkių metų, susilaukus 10 metinių sukaktuvių, mūsų darbų ir veikimo paminėjimas susijungtų su visos tautos džiaugsmu ir simpatija.

Žengkime užsibriežtu keliu. Prie tikslo mus veda kryžius — krikščionijos emblema — ir kardas — tautos liuosybės gynimo ženklas. Pirmas ženklas teikia viltį, antrasis yra įnagių gynimo tautos teisių, jos liuosybės nuo svetimų priešų, nuo neprietelingų jų rankų.

Lai gyvuoja Vyčiai! Tešviečia savo darbais Tautos ir Bažnyčios gerovei ir garbei!

M. Z.

APŽVALGA

SEIMO REIKALE.

“Kur bus Vyčių Seimas?”

Rupestingai dabar apie tai klausinėjasi kits kito Vyčiai. Ištiesų, kur bus Seimas, dar nepaaiškėjo, nors svarbu yra kad paaiškėtų kaip galima greičiau.

Seimo klausimas sukėlė nemaža pasiūlytųjų upo. Kai-kurios kuopos ir pavieniai nariai primeta Federacijos Valdymui kalbę, kam ji pasirūšo sulaužyti Seimų nutarimus, kuriuos gali liesti tik tos pačios organizacijos Seimai, o ne kiti koki autoritetai. Reikėjo, girdi, palaukti Seimų, paduoti jiems sumanymą, ir jie būtų nutarę, ar priimti jį, ar atmesti. Kita-gi dalis prielankiai remia Federacijos sumanymą ir sutinka, kad Seimas būtų laikomas Baltimorėje draug su kitomis idėjinėmis organizacijomis, nes tame glūdi katalikų visuomenės didelė nauda.

Ginčus vesti delei Seimo dabar ne laikas. Jie (ginčai) tik trukdo ir kenkia Seimo reikalams. Kuopos turi t. vad. Didžiojo Kongreso projektus ir geistina, kad duotų savo organizacijos Centruui atsakymą apie balsavimo pasekmes. Pranešant reikia atžymėti, kiek balsų buvo už seimąvimąsi Baltimorėje, kiek — Cleveland'e. Nes, kaip Federacijos Sekretarijatas skelbia, Seimas lemsis ne kuopų, bet narių skaičiumi.

BRANGINTINA KNYGA.

Kovo 13-14-tą dienomis New York'vyko istoriškas Am. Liet. Visuotinas Politiškas Seimas. Apie 1200 delegatų, susirinkusių Seiman ypatingiausiame tautos gyvenimo momente apreikšti pasauliui varde stambios lietuvių tautos dalies, kokios ateities nori savo Tėvynei Lietuvai, savo darbu paliko neišdildomą žymę tautos istorijoje.

Bet laikas, tai gabus dildintojas žymių. Kas šiandien žmonėms aiškiai stovi atmintyje, ryt poryt, už metų, už desėtko sudils, apsitrauks ir užsitemdys laiko rukuose.

Tad labai gerai daro Visuot. Am. Liet. Pol. Seimo rengėjų komisijos nariai, užmanę surinkti visą medžiagą apie taip svarbų ir didelį amerikiečių lietuvių tautinį žygį ir sudaryti iš jos atminties knygą. Ta knyga tai bus veidrodis, kuriame atsispindės amerikiečių lietuvių darbai, darbininkai, kuriems rūpėjo ir kurie triūsė del tautos ateities svarbiausiame jos momente.

Minėtos knygos pilnas skiriamas Lietuvos Laisvės reikalams. Su brangintina knyga susijungia ir tikslas, kuriam skiriamas pilnas. Todėl velytina kiekvienam lietuviui įsigyti tą atminties knygą, papuošti ją savo knygyno lentyną ir

paremti Lietuvos Laisvės atgavimą!
(*Platesnių žinių apie minėtą knygą žiūrėk
šiam num. patalpintame pagarsinime.*)

S. L. R. K. A. AGITACIJOS MĖNUO.

Susivienijimas L. R. K. A. ši balandžio mėnesį pasiskyrė agitacijos tikslams. Tuo tikslu visi Susivienijimo veikėjai darbuojasi, kad koplečiausia paskleidus miniose Susivienijimo vardą, jo naudingumą. Daug lietuvių ligšiol dar nesupranta nei idėjinių, nei pašalpinių organizacijų naudos ir prie jų nenori prigulėti. Kol tokie lietuviai turi sveikatos, pajėgų, tol jiems galima gyventi ir savo šeimynas aprupinti ir be prigulėjimo į organizacijas. Bet kai pasėsta, netenka sveikatos ir miršta, arba patikus sveikatos arba gyvasties staigiai nelaimi, palieka jie patys be jokios globos ir jų šeimynos.

Organizacijose gludį visuomenės, tautos ir paskirų asmenų labas ir gerovė. Todėl reikia visiems prigulėti, aiškinti jų svarbą ir traukti tuos, kurie nesupranta jos.

S. L. R. K. A. agitacijos mėnuo yra skiriamas geriems tikslams — išplėsti žmonėse supratimą Susivienijimo naudos ir kodaugiausia prie jo pritraukti narių. Gerų pasekmių!

PATĖMIJIMAS KUOPOMS.

Jau antras mėnuo kaip išsiuntinėtos blankos idėjinių organizacijų bendrojo Seimo reikale. Bet kaž-kodel kuopos neatkreipia domos. Juk žino, kad Seimas yra svarbus dalykas, o atsakymų visai mažai tesuplaukė.

Toks dalykų stovis trukdo darbą Federacijos Valdybai, sukelia nerimastį tai kuopai, kur Seimas yra nutartas.

Tad kuopos, kurios jau praleidot susirinkimus, padarykite kogleičiausia extra susirinkimus ir perbalsavę Seimo klausimą, prisiųskite pasekmes. Ligšiol dar tik trijų kuopų gavau pranešimus.

J. Aleksa, Centro rašt.

14 Millbury st., Waterbury, Conn.

ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAS.

Nežiurint į nuolatinius paraginimus, vis kai-kurios kuopos užvelka narių mokestis Centru. Tik kuomet arti prislenka Seimas, tuomet savo mokeščius atsilygina. Laukti ligi pat Seimo, yra negerai. Centro Valdyba, apversta daug darbo, nesuspėja, arba negali kaip reikiant tvarką padaryti. Įvyksta klaidų, o išto kyla ir nesusipratimų.

Kuopos, norinčios Seime pasirodyti pavyzdingomis kuopomis, privalo laikyties Seimų nutarimų visose organizacijos srityse.

“Vyčio” Administracija.

PRIEŽODŽIAI.

Ne visa auksas, kas auksu žiba.

Vaikas ima ir žvakės liepsną, kad graži.

Duona verkia tinginio valgoma.

Ką darai, sau darai.

Mažas grudelis didžiu medžiu išauga.

Ką mažas įprasi, užaugęs atrasi.

Koks paukštis, toks lizdas.

Prie kokio pritapsi, tokiu pats patapsi.

Nesakyk “ne” ant nieko, kas galėtų pagelbėti atgauti Lietuvai liuosybę.

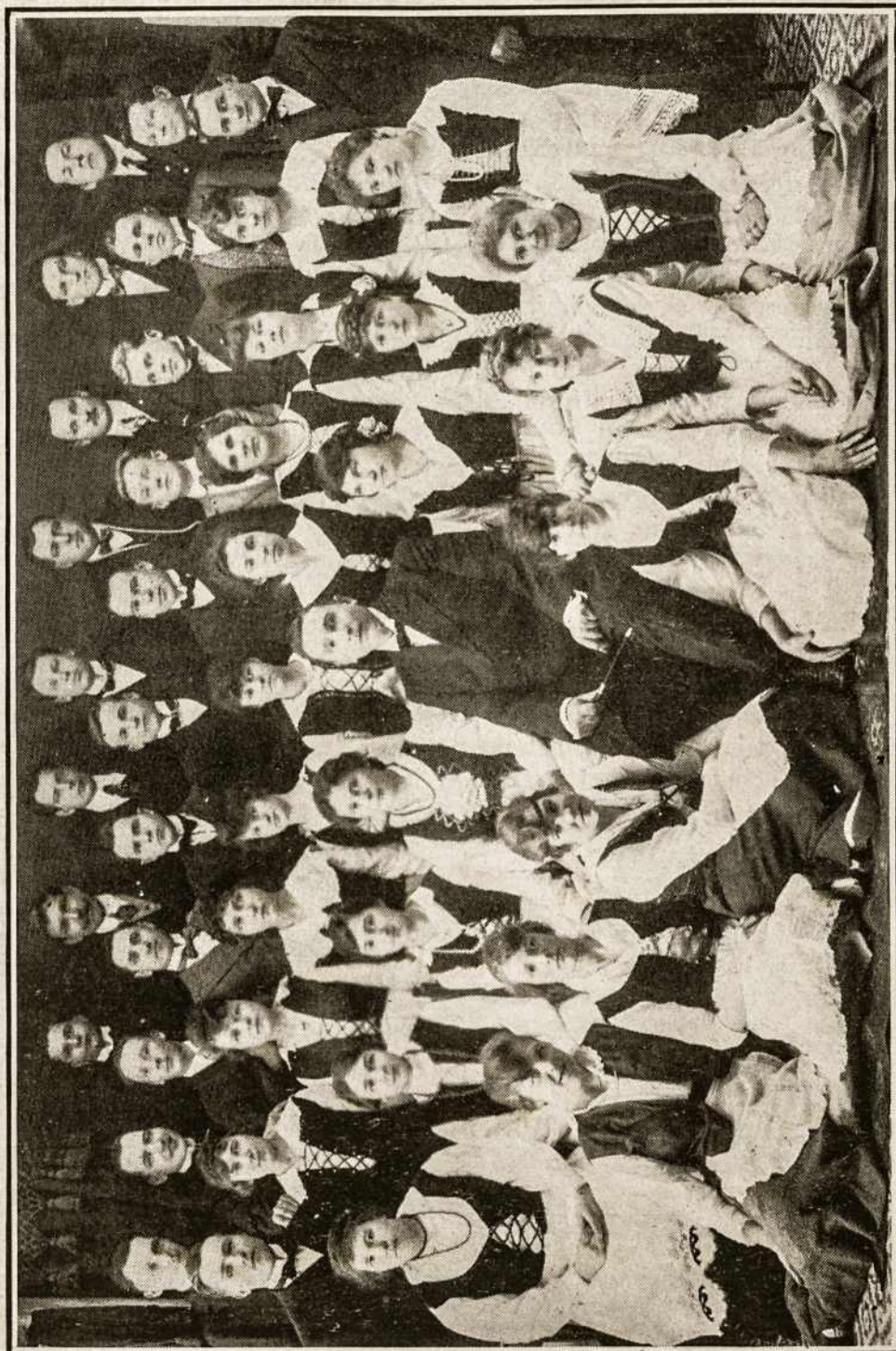
Išgavimas Lietuvai laisvės atsilieps ant gimusio ir negimusio lietuvio.

Kiekvienas lietuvis privalo atlikti tulą dalį del labo Lietuvos.

Jei Tėvynei negalime pasidarbuoti žodžiu, tai rinkime, aukaukime aukas.

Šis laikas yra ne tuščių ginčų, ne teorijų, bet rimto veikimo laikas.

LIETUVOS VYČIŲ 29 KUOPOS CHORAS NEWARK, N. J.

PROTESTAS IR ATSAKYMAS.

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKIMO RYTUOSE.

“Vyčio” num. 4 (45) gerb. J. M. Navickas, brieždamas apie Rytinių Valstijų Vyčius, mini ir Brooklyniečius, labai užgaudamas ir net apsilenkia su teisybe.

Tuomi mes, Brooklyniečiai, žemiau pasirašę ir kurie buvome ant minėto Apskričio suvažiavimo, pageidaujame, kad ponas J. M. Navickas malonėtų viešai tą pasakyti, kas jam taip išsitare, kaip jis mini minėtame “Vyčio” numeryje.

Sako, kad net tapo išreikšta tokių nuomonių, kad mums nereikia nei tos spaustuvės, nei to laikraščio. Tokiems Vyčiams, esą, ne vieta mūsų organizacijoje.

Ponui J. M. Navickui aiškinant apie narių dolerius delei spaustuvės labo, štai kaip buvo išreikšta: Labai puikus ir naudingas sumanymas, žinoma, ir mūsų kuopos neatsisakys to tikslo paremti, bet iki Seimo mes nieko nemanome daryti, nes įvairių manymų yra iš įspudžių pereito Lietuvos Vyčių Seimo.

Delei šventos ramybės, kad kitų kolonijų Lietuvos Vyčiai nemanytų, kad iš tikro tokie ir yra baubai Brooklyno Vyčiai, pageidaujame, kad ponas J. M. Navickas atitaisytų.

41 kuopos:

Petras Bajorinas, Marijona Šiupeniūtė, J. K. Miliauskas, J. Matulaitis, A. Šniečkus.

44 kuopos:

Marijona Leiberiūtė, V. Bendaravičius.

49 kuopos:

J. J. Sabaliauskas, Pranas Šemeta.

Brooklyno Vyčių protestas ir spaustuvės reikalai.

Labai malonu, kad mano straipsnelis “Lietuvos Vyčių veikimas Rytuose”

(“Vytis” No. 4, pusl. 5) sujudino Brooklyno Vyčius. Geras apsireiškimas. Daugiau įsikarščiavimo — daugiau veikimo. Tiktai gaila, kad dažnai įsikarščiavimas išeina iš ribų.

Visa eilė Brooklyno Vyčių parašų reikalauja iš manes ano straipsnelio atitaisymo “delei šventos ramybės, kad kitų kolonijų L. Vyčiai nemanytų, kad iš tikro tokie ir yra baubai Brooklyno Vyčiai”. Čia vis-gi nesvarbu reikalavimo priežastis, tiktai patsai reikalavimas. Budamas viršminėto straipsnelio autorius, laikau sau už priedermę paaiškinti tulus savo išsireiškimus.

Mano straipsnelis, kaip kiekvienas skaitytojas gali spręsti, nėra vieno apskričio suvažiavimo atskaita, bet trumpas Rytinių kuopų veikimo braižinėlis. Todėl ir mintys jame išreikštos nėra vien surinktos viršminėtame suvažiavime, bet ir privatiškuose Brooklyno Vyčių namuose. Viską, ką mačiau ir girdėjau, parašiau į “Vytį”, kad mūsų organizacijos nariai žinotų “ką veikia šitos kuopos ir kokių budu remia L. Vyčių bendrus reikalus” (pusl. 5).

Kaip jau minėjau, man teko susidurti su Brooklyno Vyčiais apskričio suvažiavime ir jų pačių namuose. Viršmintame suvažiavime viešai brooklyniečiai nesipriešino pereito Seimo nutarimui steigti nuosavą spaustuve, išskyrus vieną asmenį, kurio parašas ir-gi randasi po protestu. Po posėdžių privatiškame pasikalbėjime su Brooklyno delegatais, keletas iš jų (kurių pavardžių neminėsiu, nes kai-kurių net randasi parašai po protestu) atvirai man pasakė, kad spaustuvės mums dabar visiškai nereikia. Ant rytojaus patsai apsilankiau Brooklyne, užėjau pas žymesnius tenyškėčius Vyčius, plačiai išsikalbėjau apie vietinių L. V. kuopų veikimą ir apie spaustuvės klausimą. Nenoriai, bet ir vėl esu priverstas atkartoti, kad keletas Brooklyno Vyčių aiškiai pasakė, kad “mes turime jau užtektinai tų laikraščių, geriau būtų, kad L. Vyčiai, vieton leisti nuosavą, paimtų

sau už organą koki bent kitą laikraštį, kurių pas mus jau perdaug priviso. Mes turime stengtis juos sumažinti ir tokiu budu sustiprinti, o ne dauginti. Apie L. V. spaustuvės steigimą ir jos rėmimą nei kalbėti nereikia". — Mano išsireiškimas, kad "tokiems Vyčiams ne vieta mūsų organizacijoje", yra skaudus, bet, deja, teisingas! Cia neina kalba apie privatiškas nuomones, bet apie Seimo nutarimo įkunymą. Pastarojo įkunymas pavestas Centro Valdybai — tam jinau ir yra Seimo išrinkta. Todėl Centro Valdybos priedermė yra rupintis, kad tas nutarimas įvyktų. Tiesą kalbant, netiktai Centro, bet ir visų organizacijos narių! Tie gi nariai, kurie atsisako pildyti Seimo nutarimus, nieko daugiau negali tikėtis — vien kartų papeikimo žodį.

Nuomonė, kad L. Vyčiams nereikia steigti savo spaustuvės, randasi beveik pas visus Brooklyno Vyčius. Tai patvirtina trys faktai, butent: — 1) mano pasikalbėjimas su tenyškščiais Vyčiais; 2) p. Miliausko straipsnelis "Ar verta steigti spaustuvę ar ne?" ("Vytis" No. 5, pusl.8) ir pagaliau 3) šio paties protesto žodžiai — "mes nieko nei nemanom daryti, nes įvairių manymų yra iš įspudžių pereinamo L. V. Seimo". — Veltui pamatuojuote savo veikimą pereinamų metų Seimo įspudžiais — tai nerimtas darbas! Kuomet ateis kitas Seimas, jeigu delegatai ras protokole kokius straipsnius vertus pataisymo — pataisys. Delei mažniekių neverta trukdyti viso darbo. Mes priešų turėjome ir turėsime. Kiekviena idealė organizacija turi jų užtektinai; L. Vyčiai nėra šios mūsų gyvenimo taisyklės išimtimi. Netiktai pereinamas, bet ir užpereinamas Seimas nutarė spaustuvės reikalingumą ir mes patys matome, kad L. Vyčių organizacija be savo spaustuvės ilgiau negali apsieiti. Dabar jau ne laikas svarstyti ar mums reikia spaustuvės ar ne, tiktai pastatykime savo visas įjegas, kad ją įsteigtume. Kiekvienas Vytis ar Vytė visa širdimi atsidavęs savo organizacijos, o tuo pačiu ir mūsų visos tautos gerovei, ir kuris supranta kaip yra sunku įvykdinti toks milžiniškas užmanymas — visuomet visomis savo spēkomis rems šį darbą. Anaiptol neįtariu šiuos po pro-

testu pasirašiusius Vyčius, kad jiems nerupėtų mūsų organizacijos reikalai. Visiškai ne! Daugelis iš jų yra pilnai atsidavę L. Vyčių gerovei, bet nemato ar nenori matyti tos svarbos, kokią atneš L. Vyčių organizacijai nuosava spaustuvė.

Mintis, kad karei pasibaigus visi Vyčiai grįš į Lietuvą ir ten už tuos pinigų įsteigs "Vyčio" spaustuvę, neat-sako mūsų tikslams. Atminkime, kad vienas trečdalis L. Vyčių organizacijos yra lietuviai amerikiečiai. Priauganti karta — nauji mūsų organizacijos nariai yra amerikiečiai. Argi mes galime užmiršti šituos šimtus mūsų jaunimo, kuris čia gimęs ir čia išauklėtas ir kuris į Lietuvą suvis nei nemano grįžti. Nejaugi mes paliksime šiuos mūsų tautos žiedus be jokios tvirtovės, kurioje būtų sukongcentruota jųjų lietuviška dvasia? Nejaugi jie turėtų žlugti amerikizmo bangose! — Apsvarstykime rimtai, tai pamatysime, ar mums reikalinga toji spaustuvė ar ne.

Mano gerbiamiems protestantams tiek tegaliu atsakyti — niekuomet nereikia garantuoti už svetimas nuomones, nors jos būtų ir tos pačios kuopos draugų. Veltui protestuoti ir užtarti tuos mūsų organizacijos narius, kurie kenkia mūsų veikimui.

J. M. Navickas.

NUSKRIAUSTAS.

— Ko tu bliauji, Jonai?

— Ugi mudu su Antanu išmušėva lan-gus, o mama davė mano broliui dešimtį rykščių, o man tik penkias.

NETEISINGUMAS.

Tarnaitė: Ak, Dieve! visokios ponios perparodą gavo dovanų už tepalus, o mūsų ponei, kuri taip puikiai moka tepties, nieko nedavė.

PASIKALBĖJIME.

— Mylimas drauge, ar negalėtum man vie-nam reikale padėti?

— Mielu noru!

— Labai esu nepatenkintas iš savo su-naus pasielgimo, nieko nenori klausyti, o vien tik klauso kalbų kvailių ir nenaudėlių, ar nenorėtum tamsta su juo pakalbėti.

LINKSMUMAS.

Maloniausia budo ypatybe, kuri žemės rojaus gėlėmis nukloja gyvenimą ir nušviečia jį šviesiomis spalvomis, yra — linksmumas.

Linksmumas išblaško savo spinduliais giliausius skausmus, įvairiuose rūpeščiuose ir nusiminimo valandose yra gaivinančiu balsamu, įsigeriančiu į kiekvieną gyvenimo drumstą debesėlį.

Linksmumas namų šeiminkės, motinos, tarnaitės, nuostabiai atsiliepia į visą ratą arti stovinčių asmenų, o ypatinčiai į svečius, inžengusius jų naman. Malonus priėmimas, nuoširdi šypsa ir veidas traukia ir padaro linksmomis kitus.

Kudikis be linksmumo turi liudną išvaizdą, kuomet linksmutis kudikis yra malonus ir užimantis.

Šeimynoje didžiausią rolę lošia tėvo linksmumas. Lygus jis saulei, nušviečiančiai visą namą, po kurios spinduliais žydi meilė ir prisirišimas, maloniausios širdies gėlės puošiančios gyvenimą.

Kas lanko ligonius, arba klystančius į tiesų kelią įstato, elgiasi labai prakilniai, jeigu jų žodžius ir patarimus bei pamokinius lydi nuoširdus malonumas, nuoširdumas.

Ištvermė ir linksmumas yra dangaus dovanos, kurios draugauja žmogaus gyvenimui ant žemės.

Linksmumas, kaip ir pavasaris, atveria visus gražesnius žiedus žmogui — sako Richter.

Lašas.

PESIMISTAS.

Pesimistas yra tai toks žmogus, kuris visukuo nepatenkintas. Pyksta jis, kam jis yra žmogumi, o dar daugiau pyktų, jei juomi nebūtų.

Gyvenime nieko jis neranda malonaus, džiuginančio. Juodą upą stengiasi ir savo artimui priduoti, ir džiaugiasi, kuomet jam tas pasiseka, o pyksta, kuomet kitas džiaugiasi savo gyvenimu.

Saulėje jis mato vien juodas dėmes, o mėnulyje išdegusius ugnikalnių kraterius.

Duok pesimistui visa, ko jis tik užsigeidžia, tai jis tuoj ims prikaišioti tau lengvamanę. Jei kartais jo lupas aplanko bangelės humoro — tos malonios draugijos dovanos, tai keliais žodžiais jas akymirkoje gali nuvyti ir sunaikinti. Jei pesimistui kas pasako, “kad po lietui užstoja giedra”, tai jis su atsidusėjimu ir ašaromis akyse atsako: “ne; dalykų yra kitokia tvarka: po giedrai seka lietus.

Visuomet jis laukia blogų laikų, ir labai yra nelaimingas, kuomet tie blogi laikai neateina.

Jojo vienintėle laime yra sugriauti kito pasitenkinimą. Pranašauja visuomet nelaimę ir mato kudikį karste, kuomet tas visiškai sveikutis ir linksmas. Niekas jam neišrodo pasitikėtinu nei aiškiu, nes ant viso ko žiuri be pasitikėjimo.

Grudas dar guli žemėje, pesimistas jau skundžiasi menku užderėjimu. Nežiurint koks oras būtų, sulyg jo nuomonės yra vis blogas: tai per sausas rugiams, per šlapias avižoms, o per šiltas šienai.

Gyvenimas jam, abelnai imant, yra sunkenybe, tečiau jo nemeta delto, kad aname pasaulyje turi vilties būti laimingesniu.

Pasaulyje yra daug pesimistų, bet ne tiek, kad jie savo dvasia ir upu sudarytų didelę atsvarą žmonijos gyvenime. Beje, daug yra tokių žmonių, kurie tirština pasimistų intekmę žmonių draugijoje, kurie iš papročio nuolat mėgsta skusties ir dejuoti.

Lašas.

GALVA BE SMEGENŲ — NETINKA.

Motina, siūsdama mažą Pranuką pas mėsininką, įsakė parnešti galvą su smegenimis. Mėsininkas neradęs savo krautuvėje jokios galvos, juokaudamas pasiulė savo galvą!

— Imk mano.

— Gerai Tamsta, bet mama prašė galvos su smegenimis.

Mokinės Marijampolės mergaičių gimnazijos, esančios dabar Tambove, Rusijoje.

Dešinėje pusėje O. Geneitytė, kairėje S. Salučkaitė.

PRIEŠAI PER KARĘ, BROLIAI PER RELIGIJĄ.

Tikra teisybė yra minėtuose žodžiuose. Skaitytojas geriau persitiksins beskaitydamas toliau.

Gyvenime viena tauta neapkenčia kitos, ypač per karę lieka didžiausiais priešais. Karėje vienos tautos asmuo žudo kardu kitos tautos asmenį, tečiau paskutinėj gyvenimo valandoj visos neapykantos prasišalina ir palieka visi kaip vienos motinos vaikai.

Vienas francuzų kareivis, sunkiai sužeistas ant vokiečių apkasų, šitaip išdėsto vieną atsitikimą: "Kada aš sužeistas gulėjau ant kruvinos žemės, atsisukęs į vieną pusę pamačiau du kareivių gulintį didžiausiuose kentėjimuose.

Vienas jų buvo bavarietis su sopančia žaizda viduriuose, kitas — jaunas francuzas — turėjo sužeistą galvą. Abu labai kentėjo ir kas kart ėjo silpnyn.

Umai pastebėjau francuzo kareivio judėjimą. Kaž-ko ypatingo jisai jį ieškojo apačioje savo kareiviškų rubų. Už va-

landėlės ištraukė mažą sidabrinį kryželį ir pridėjęs prie drebančių lupų karštai pabučiavo. Sopančiu, bet aiškiu balsu pradėjo kalbėti maldelę prie Motinos Švenčiausios: Sveika Marija, malonės pilna ir tt.

Bavarietis, išgirdęs francuzo žodžius ir praplėtes savo mėlynas akis, kurios buvo jau apmirusios, pasukęs skaudančią galvą link francuzo, ėmė sekti maldos žodžius, juos kartodamas. Bekalbant maldą, jų akyse spindėjo broliška meilė ir abu suprato, kad yra vargingame padėjime — apsupti karės audrų. Po trumpo pasikalbėjimo susitarė mirti pagal savo tėvų religijos. Prancuzas, turėdamas savo rankoje kryželį, ištiesė jį prie savo draugo lupų, o tas karštai jį pabučiavo. Toliau sugavo viens kito ranką, susispaudė ir pasisveikindami ištarė šiuos žodžius:

"Tarnavome savo Tėvynės gerovei, buvome ištikimi jos sunai, dabar eikiva susitaikinti kaipo vieno tėvo vaikai prie Išganytojaus".

Taip užbaigė gyvenimo valandas tie du kareivių: prancuzas ir bavarietis.

Vertė Julius Ciceronis.

P. P. PETRENAS,

L. Vyčių 83-čios kp. narys, išymus Rockfordo lietuvių veikėjas.

KAZIUKAS

Martynas Balsys niekaip negalėjo laimės ingyti savo tėvynėje Lietuvoje. Spiovė ant viso tenai gražumo, ant viso turto ir iškeliauvo sau laimės jieškoti. Koks-gi pasaulyje yra laimingesnis, pilnas aukso ir sidabro kraštas, jei ne Amerika? Visi keliauja į Ameriką... Amerikoje ir Balsys pradėjo laimės jieškoti.

Balsys tai buvo tikro žemaitiško budo žmogus. Kol buvo jaunesnis, tai dirbo kasyklose, kaip jau pradėjo senti, tada persikėlė į kitą miestą, kad susirasti lengvesnį darbą, kurį galėtų dirbti, kad ir su mažiau sveikatos. Balsys gyveno su šeimyna, susidedančia iš žmonos, trijų dukterų ir vienturčio sunaus, vardu Kazys. Pats Balsys nemokėjo nei savo vardo pasirašyti, tečiau savo vaikams mokslo netik ką nepavydėjo, bet dar geidė, ypač sunui, kad šis nebutų toks, kaip tėvas.

Bet Kaziukas buvo labai prasto budo vaikištis. Visados daugiau linkęs prie blogo, kaip prie gero. Jis savo išdykumų vedė tėvą ir motiną iš kantrybės. Tėvas, kaip ir visi kiti tėvai, — stengėsi savo Kaziuką suvaldyti, taigi nebuvo tos dienos, kad Kaziukas negautų kailin.

Iš pradžių tėvas paimdavo diržą, bet ar ilgam diržo užteks? Ilgai negalvojęs, tėvas nusprendė diržą pamainyti rykšte, kurių užtektinai visai veltui galėjo gauti ant Rock upės kranto. Tą naują įrankį jis pavadino — vytine. Kaip tik Kaziukas prasikalsta, tai motina ir sako:

— Tėvai, paimk vytį ir duok Kaziui kailin.

Taip bėgo metai, kiti, Kaziukas augo, tėvas vis seno. Kazio prasikaltimai didėjo, o tėvo sveikata mažėjo. Priėjo prie to, kad jau tėvas nebegalėjo, motina jį turėjo pavaduoti.

— Paduok tėvai vytį, aš jam parodysiu — taip sakydavo motina. Kaziukui tas vytis jau labai įsipiko, kad budavo iš tolo nenori nei pažvelgti į upės krantą, kuris tirštai buvo apaugęs karklais, nes ten jo priešai linguoja. Kazio neapykanta link tų karklų kas-kartas didėjo.

Kazys, nors mušamas kas diena, tečiau išaugo į milžiną. Jau dabar buvo "vyras". Vos tik vargais negalais pabaigė ketvirtąjį pradinės mokyklos skyrių, jau manė, kad dau-

giau žinąs ir už universiteto profesorių. Pradėjo dalyvauti vienose draugijėse susirinkimuose. Čia tai Kaziui buvo darbymetis. Nuo pradžios susirinkimo iki pabaigos Kazys tik kalba, tik mokina kitus. Nors niekas jo tų pamokimų neklausydavo, tečiau kalbėti duodavo iki valiai. Visi Kazio dideli darbai, — tai pasamdymas muzikantų baliams. Kaip kada nurinkdavo ir prie pardavinėjimo gėrimų, bet tai darydavo, kad Kazys neturėtų progos salėje merginoms rašyti atvirusus, ant kurių jis vartodavo tiesiog biausius išsireikškimus. Pamokyti, kad taip bauriai nerašytų nebuvo kam, o kad ir butų atsiradęs tokis drąsuolis, tai vis-vien naudos iš to nebutų buvę, nes Kazys save augščiausia statė už visus kitus.

Taip Kazys didžiavosi savo "dideliais" darbais apie metus. Rodėsi jau viskas gerai ir gatviniai vaikai nustojo jį vadinę "asiliuku", ir tėvas su motina jau nebekalba apie vytį. Jau ir jis pats buvo lyg bėpamiųštąs apie tuos nelabuosius karklus. Bet štai netikėtai pasklido miestelyje indomi žinia, kad susiorganizavo Vyčiai! Toji žinia labiausia sujudino Kazį, pas kurį užgimė tikri revoliucijoniški jausmai. Jis atminė tuos laikus, kuomet tėvas su motina karšdavo jam kailį su karklais sudėtais į vieną pynę, vadinamą vytine.

— Tie patys, tie patys... Aš jiems atkeršinsiu! Jie mane kankino tiek laiko... aš jiems nedovanosiu!... — Šukavo, tartum, proto netekęs, Kazys, išgirdęs tą žinią.

Nei darbas nesiseka, nei nesimiega, tik vis akyse stovi tie Vyčiai. Su jais reikia kovoti, bet kaip. Jis jų nepažįsta. Jam rodos, kad Vyčiai susitvėrė, kad jam kailį iškaršus. Jam rodėsi, kad jie yra tokie skaudūs, kaip kad tėvo rankoje vytinė. Vieni pritarė jam ir pradėjo smarkią kovą prieš Vyčius, kiti-gi pradėjo iš jo juoktis ir neišmanėliu vadinti. Kilo neapsakomi ginčiai: vieni aiškino apie Vyčius vienaip, kiti kitaip, o Kaziui tik vienas dalykas rūpėjo, kad Vyčiams atkeršinti! Už ką? Už tai, kad Vyčiai jo omenėje buvo jo sąžinės stygas plakančia rykšte, kuomet jis negerai elgdavosi.

Tik delto Kazys yra Vyčių priešu!

P. Petrėnas.

∴ UŽ TĖVŲ KALTES. ∴

(Taša).

Prie vieno junkerio lavono stovėjo jauna moteriškė ir šluostė savo balta skarike jo purvinus pirštus, kuriais jis mirties agonijoje graibė aplinkui gatvės purvą ir ieškojo pagalbos. Kažin kas ji jam buvo: ar sesuo, ar žmona, ar sužadėtinė; šluostė ji pamažėl, iš reto, nesukubėdama, pirma vieną pirštą, paskum antrą, trečią, ketvirtą, penktą ir vėl iš pradžios nuo pirmojo ir vėl ir vėl, tuo tarpu kaip iš jos akių riedėjo ant jo krutinės didelės gailios ašaros.

Ypač mano akį akreipė vienas metų 28—30 junkeris, tvirtas ir labai gražiai suaugęs vyras. Gulėjo jis 6 eilėje prie pat durų niekieno nepripažintas. Veidas jo buvo malonus, brukšniai švelnūs, truputį atvertos lupos, pro kurias matėsi dvi eili baltų gražių dantų. Viena akis buvo užmerkta, kita gi prisimerkęs žiūrėjo stačiai į mane. Ant krutinės jo buvo atsegtas šinelis ir ant pamušalo matėsi gražiai dviem spalvomis išsiūsta monograma H. III. Ir tik gerai prisižiūrėjęs pamatai išstriškusį po jo diržo ir sukrašėjusį kraujo intapėlį. Regėjos, kad aš jį kur mačiau, susitikau, dar gi kalbėjau, bet kiek lačiau galvą, taip ir neatminiau kur.

— O štai nabagai sčiolkovicčiai, — aiškina morgo sargas kaž kokiems piliečiams, rodydamas į kampa, užverstą nabagų sčiolkovicčių: — tuo tarpu kaip Bogorocko raudonieji gvardininkai, vedami bolševikų praporsčiko, vos kelis sąvuosius tepaliko, jie gi (sčiolkovicčiai) užsidedgus Gagarino namams, kaip avys pasileido bėgti visi urmu, užtad juos junkeriai taip ir išklojo iš vieno kulkosvydžio.

Toliau sargas parodė tiems patiems piliečiams “narsųjį junkerį”, kuris vesdamas draugų rotą užėmė Nikitų vartus, granatomis išmušė iš p. Trojickienės valgyklos bolševikus ir, užsibarikadavęs Koropkovo namuose, apšaudė visą Tverės bulvarą. Išmušti bolševikai per parlamentorius paprašė junkerio pavelyti jiems išnešti iš užsidedgusių jau kn. Gagarino namų savo sužeistuosius; junkeris sutiko; bet bolševikai draug su sužeistaisiais išnešė padėję ant drogų ir pridengę šineliais ir kulkosvydžius; paskiau jie iš Romanovo numerių, padegę Koropkovo namus, tais pačiais kulkosvydžiais išklojo visą junkerių rotą.

Pažiūrėjau į “narsųjį vadą junkerį”,

tapusį savo džentelmeniškumo auka: gulėjo jis pririetas prie krutinės galvą, peršautas dviem kulkom į kaklą ir susiraukęs iš padilbų žiūrėjo.

Čia pat stovėjo perverta skausmu pasilikusių už durų vaikučių motina, tuo tarpu kaip jos draugė moteriškė vilko į naujus skalbinius jos vyrą, o našlaičių tėvą — praporsčiką.

Išeidamas iš šito skausmų dugno dar kartą sustojau duryse ir apmečiau vienu žvilgsniu visus velionis: kaip ir pirma tebegulėjo jie visi tyliai, ramiai ir, tarytum, labai privargę ilsėjos.

Gulėjo ir, tarytum, savo pozomis ir tylą šaukė į Dangų, prie Augščiausiojo Teisėjo, teisingo užmokesnio tiems, kurie juos supliudė, sukurstė ir privertė pralieti nekaltą savo ir savo brolių kraują. Ir jie susitiks prie Augščiausiojo Teisėjo sosto su tais milijonais nekaltų aukų, kurie žuvo kruvino karo laukuose, priversti saujelės pasaulio galiunų kariauti su savo broliais, neva už amžinąją žemėje taiką, neva už pavergtųjų tautų išvadavimą. Susitiks jie visi aname pasaulyje ir visi drauge pareikalaus teisingo užmokesnio savo gašliams sukurstytojams ir suvedžiotojams.

* * *

Nesuspėjau aš parėjęs namo nusitaisyti, kaip ties namais sustojo automobilis ir iš lando iššoko mūsų tarnaitė Akulina. Tarusi su palikusiais automobilyje ginkluotais kareiviais kelis žodžius, ji tekina pribėgo prie durų ir kelis syk paspaudė varpelį. Namuose pasidarė sumišimas. Visi gyventojai pamatę ginkluotus kareivius nusigando ir puolė slėptų savo brangenybių.

— Kur ponია!... Kur ponია!... — sušuko įpuolusi butan tarnaitė. — aš tuojau išvažiuoju — manęs draugai laukia.

— Bet kurgi taip ilgai, Akulina, buvai pražuvusi, ponია manė kad jau... paklausiau aš, bet ji mane pertarė:

— Kokia aš jums Akulina, aš ne Akulina, o Akulina Fedosjevna... Dabar visi lygūs...

Ir Akulina Fedosjevna pradėjo energingai žingsniuoti po valgomąjį, palikdama ant grindų nuo kaliošų purviną pėdsaką.

— Sveika “barinia”! — prabilo ji į i-

ėjusią šeimninę: — greičiau man algą atiduokit aš daugiau nebenoriu pas jus tarnauti... Už jurininko išteku... taip sakant, jo civile žmona busiu ir "kreisery" gyvensiu... Petrogradan išvažiuoju.

— Bet kurgi taip ilgai pražuvai? — nusiminė šeimninė.

— Su nauja valdžia uliojau!... Valgymų, užkandžių, gėrimų — kiek nori, — ir civilė naujo valdininko žmona perbraukė sau ranka per kaktą. Gavusi kas jai reikia, greit susidėjo ištraukusi iš palovio savo skrynelėn daktus ir kištelėjusi šeimninkei ranką pasakė:

— Jūs "barina" kad ir buržuika, bet visgi gera ponija, o kitiems visiems buržujams ir kapitalistams — mes nukaposma galvas... nors daug ir mūsų kris, bet vis gi mūsų daugiau ir nebus taip žymu!

Iššokęs kareivis šoferis priėmė nuo jos skrynelę, vikrus jurininkas padavęs ranką įtraukė ją automobilin ir naujoji valdžia nutarškė gatve...

Ir kaip, viską tai pamatęs ir apgalvojęs, neįtikėsi žmogus biblijos žodžiais, jog už tėvų nuodėmės Dievas baudžia jų ainius iki septintosios kartos.

(Pabaiga).

Iš "Santaros".

TĖVYNĖ PABUS.

Tu Lietuva Motinėle garbinga,
Tėvyne mano, esi nelaiminga!
Mūsų senelių buvai dabinta,
Dabar nuo priešų likai suminta.
Lietuva Tėvynė dažnai vaitoja,
Kad daug nelaimių yra ją apstoję.
Iš visų pusių yra suspausta,
Ar-gi mes Jos negalim atjausti.
Stokim visi mes į garbingą kovą,
O meilė Tėvynės bus mums už vadovą!
Galingas Dievas valdo mus visus
Turėkimi viltį — Tėvynė atbus.
Mes ainiai bočių, ką kardais žaibavo,
Kad gynė senovėį Tėvyne savo.
Jų dvasia šaukia ir mus gint Tėvyne.
Ir mes ginkim taip, kaip jie kad gynė.
Minersvillietė.

PETRAS MEDONIS,

*Liet. Vyčių 11 kp. Homes-
tead, Pa. išdininkas, darbštus
tėvynainis.*

ATSISVEIKINIMAS.

Sudiev, Jūs brangūs mano Vyčiai!
Sudiev! Ir jausmai nepadės,
Jau laikas priešus eit išvyti
Iš mūsų gimtines šalies!
Sudiev! Į tolimą šalelę
Keliauju. Skirsiuos su Jumis!
Oi skauda, skauda man širdelę —
Palikti man Jumis griaudu!
Gal nebsugrįšiu aš prie Jusų,
Gal reiks svetur jaunam suput,
Surasit kitą tautos sunų,
Aš linkiu Jums laimingai but...
Kada ateis pavasarėlis,
Girioj gegutė sukukuos:
Atmink! Paklausk, kur Jusų Vytis:
Ar jis dar gyvas, ar kapuos!

A. Mikolaitis (82 kp. narys).

PETR. MEDONIENĖ**(P. Visockiutė),**

*L. Vyčių 11 kp. Homestead,
Pa. buvusi raštininkė. Uoli ir
darbšti veikėja lietuvių dirvoje.
Apsivedė su Petru Medoniu,
sudarydami naują, prakilnią
lietuvių šeimyną.*

*(Aname "Vyčio" num. po
jos ir p. Jokinčio paveikslu bu-
vo padėtas klaidinantis parašas.
Jų (Jokinčio ir P. Medonie-
nės), o ne Petro Medonio ir t.
t., ten buvo paveikslas).*

ŠIŲ DIENŲ GYVENIMAS.

Brangus drauge! Įsigerkiva širdin šios
dienos linksmų valandų.

Pasimylėkiva, padainuokiva. Tenudžiūsta
ašaros nuo blakstienų.

Teriša mus stipresnį meilės ryšiai.

Įsigerkiva šios dienos linksmų valandų...

Šis laikas baisus.

Žmonių gyvastis, tai musė ant ukininko
stalo.

Raudos skrenda melsva padange...

Ir mūsų gyvastis, kaip saulei leidžiantis,
klevo šešėlės.

* * *

Lai mūsų širdys nudžiunga, lai nudžiūsta
rasoti veidai, nors pragariški vaizdai į akis
lenda.

Neklausykiva, kad senės skundžiasi, buk
sūnų netekusios turės mirti iš bado.

Žmonės šneka, buk milijonai senių mir-
šta iš bado.

Tai ne naujiena!

Ir mus laukia ta pati dalis...

* * *

Bet, drauge, atmink! Kada mano gyvas-
tį kulka, ar kardas nuskins, neduok varnams,
arams ir vilkams mano nekaltą ir jauną lavo-
ną po tyrus nešioti...

Duobėn jį užkask. Supilk mažą kapelį
ir pasodink ant jo žalių rutų.

Gi dabar, brangus drauge, įsigerkiva šios
dienos linksmų valandų. Te rasos nudžiūsta
nuo mūsų veidų.

Vyno išsigerkiva, drauge!

Tutelis.

"EISIU Į DARŽELĮ."**(Skiriu L. V. 26 kuop.).****(Žaidimas).**

Šiame žaidime gali dalyvauti nuo
20 iki 50 ir daugiau asmenų abiejų gim-
čių. Sustojus visiems į ratą ir susiėmus
rankomis, keli vaikinai eina į vidų rato.
Ratui pradėjus sukstis, visi dainuoja
šiai:

Eisiu į darželį,
Kur rutelės žydi,
Vadinsiu panele
Į žalią girelę.

Eiki šen, panele,
Tiesiu tau rankelę,
Duok savo širdele,
Balta lelijėle.

Bernužėli mano,
Brangus bijunėli:
O ką mudu veiksiva,
Kur mudu keliausiva?

Į giružę eisiva —
Ten mudu klausysiva
Dainų paukštužėlių,
Ošimo medelių.

Žalioje girėlėj
Ant kranto upelio,
Pravirkdė bernelis
Jauną mergužėlę.

Eik šalin, berneli,
Tarsiu tau teisybę:
Tu mano širdelės
Amžinai negausi.

Dainuojant antrą punktą, "Eiki šen, panele," vaikinai, esantieji viduryje rato, pasirinkę merginas, tiesia joms rankas ir vedasi į vidurį. Dainuojant "Pravirkdė bernelis jauną mergužėlę," viduryje esančias poras apsistoja eję, merginos užsidengia rankoms akis ir užsigręšta nuo savo draugų. Dainuojant paskutinį punktą, vaikinai apleidžia rato vidurį, palikdami merginas. Tuomet žaidimas prasideda iš naujo. Dainuoja šiaip:

Eisiu į stainele,
Kur žirgelis žvengia;
Vadinsiu bernelį
Į žalią girelę.

Eiki šen, berneli,
Tiesiu tau rankele,
Imk mano širdelę,
Baltas dobilėli.

Mergužėle mano,
Brangi lelijėle:
O ką mudu veiksiva,
Kur mudu keliausiva?

Į giružę eisiva,
Ten mudu klausysiva
Dainų paukštužėlių
Ošimo medėlių.

Žalioje girėlėj,
Ant kranto upelio,
Pravirkdė mergelė
Jauną bernužėlį.

Eik šalin, mergele,
Tarsiu tau teisybę:
Tu mano širdelės
Amžinai negausi.

Žaidimą galima kartoti tiek kartu,
kol žaidėjam tinka žaisti.

Žinyčia.

"Vyčio" Spaustuvės Įrengimui Aukos

23 kp. Philadelphia, Pa.	\$14.00
62 kp. W. E. Pittsburgh, Pa.	12.00
P. Laveckas (Pittsburgh, Pa.)	2.00
P-lė M. Vaškevičiūtė (Pitts., Pa.) ..	5.00
P. V. Lesnickas (Pittsburgh, Pa.) ..	5.00
O. L. Brigailaitė, (Nashua, N. H.)	2.00
P. Mikšis (Chicago, Ill.)	10.00
P. A. Prečinauskas	5.00
8 kp. Roseland, Ill.	20.00
Kun. Zimblys, (Philadelphia, Pa.)	10.00
6 kp. Hartford, Conn.	24.00
Kun. J. Ambotas (Hartford, Conn.)	5.00
K. S. S. Worcester, Mass.	10.60
2 kp. Lewiston, Me.	27.00
Connecticut Apskr. 6 suvažiavimas	64.30
P. V. Rimgaila (Philadelphja, Pa.)	10.00
Pittsburgh'o apskritys	45.95
Kun. P. Jakštys (Harrison, N. J.)	10.00
95 kp. Sioux City, Iowa,	2.00
9 kp. N. Pittsburgh, Pa.	10.00
26 kp. Worcester, Mass (keletas	
stambių aukų be pavardžių ..	52.00

Viso surinkta \$345.85.

AUKOS IR PASKOLOS "VYČIO" SPAUSTUVEI.

W. E. Pittsburgh, Pa. Musų, L. Vyčių 62-ra kuopa vasario mėnesio susirinkime nusprendė, kad visi nariai aukotų po dolerį arba daugiau "Vyčio" spaustuvei. Žemiau surašyti nariai davė tokias sumas:

Po 5.00: Marijona Vaškevičiūtė, Vincas Lesnitskas.

P. Zavetskas — \$2.00.

Po 1.00: A. Urbonas, A. Sadauskas, J. Paškauskas, K. Sabonis, P. Rugsis, St. Grubliauskas, P. Tamašaitis, P. Čiurlioniūtė, A. Čiurlioniūtė, L. Milašius, Ap. Zavetskienė, K. Jakutis.

Viso aukų

Paskolas davė šie:

A. Urbonas

62-ros kuopos mergaitės

Po \$15.00: A. Sadauskas, K. Sabonis, L. Milašas, St. Grubliauskas.

Po 10.00: P. Zavetskas, J. Paškauskas, K. Jakutis, V. Lesnitskas, P. Tamošaitis, J. Sorgaudis.

Viso paskolų

Su pagarba,

A. Sadauskas.

Prisiunčiu pinigų \$20.00 "Vyčio" spaustuvės įsteigimui. Tai L. Vyčių 18-tos kuopos Cambridge, Mass. auka, sudėta mėnesiniame susirinkime.

Velydamas Vyčiams įsisteigti savo spaustuvę, lieku su augšta pagarba,

V. Jakavičius,

L. Vyčių 18-tos kp. išdininkas.

P-nui J. Aleksai,
Worcester, Mass.

Brangus Vyti: —

Mūsų kuopa Jums prisiunčia money Orderį 10 dol. vertės L. Vyčių nuosavos spaustuvės įsteigimui.

Su pagarba,

Rašt. Alena Alyčiūtė.

Red. pastaba. Visas viršminėtas aukas "Vyčio" spaustuvei Centras priėmė.

KAS JAUNIMO VEIKIAMA

KINGSTON, PA.

"W. B. Independent", "The Wilkes Barre Record", "Times Leader" plačiai ir simpatyškai rašė apie Lietuvos Vyčių 32-ros kp. Kingston, Pa. vakarą, įrengtą balandžio 7 d., Burbos svet., Edwardsville, Pa.

Iškilmės tikslas buvo pagerbti lietuvišką ir Amerikos vėliavas, atitaisyti klaidingą nuomonę apie Vyčius, buk jų organizacija yra vien pašalpinė ir "brolijos" spalvą turinti, o parodyti, kad ji — Vyčių organ. — yra idėjinė, besirūpinanti jaunimo dvasine ir materijaline sritimis ir abelnai tautos reikalais.

L. Vyčių 32-ra kp. gyvuoja 3-čius metus. Iš 46-šių narių, 13-ka išėjo Suv. Valstijų karuomenėn liuosanoriai kovoti už liuosybę ir tautų teises.

Programas prasidėjo 2:30 val. po pietų. Adomas Kodišius, kp. pirmininkas, perstatė Tamą Shamį — "The Lithuanian Booster" redaktorių vakaro vedėjų. Padarius kelis pažymėjimus, orkestra užtraukė "America." Inžangos kalbą sakė kun. G. V. Inčiura. Toliau sakė kalbą W. J. Williams'o, kurioje jis sveikino Vyčius savo apielinkės vardu. Kalbą kun P. Paukštis, apie moralį pakilimą. Jo kalba buvo visų karštai sutikta. Eugenijus A. Brennan davė trumpą apžvalgą apie karę ir kaiserį. E. L. Salomon, vice-komandantas Ispanų karės veteranų, pasakė trumpą, bet indomią kalbą. Advokatas J. S. Lopatta kalbėjo apie dabartinį lietuvių tautos krizį. O. Ramanauskas kalbėjo apie Vyčių vienybę. Juozas Stulginskas padainavo solo kelias dainas. Svarbiausia programo vieta buvo, kuomet išskleista ir atiduota pagarba Amerikos ir lietuvių tautos vėliavoms. Dviejų tautų himnai griaudė šildydami jausmus ir širdis. Tautinės lietuvių spalvos yra žalios, baltos ir raudonos. P-lė M. Sabaliauskiūtė buvo Tėvynės stiliaus rubuose. Drabužis talpino savyje plačią istoriją, nes yra turtas perėjęs šešias šeimynos kartas. Amerikonišką vėliavą padovanojo svetimtautis

kompanijos generalis menageris — p. F. E. Zerbey. Lietuvos vėliavą parupino pati kuopa, taip-gi ir kareivišką vėliavą parupino kuopa.

Muziką vedė vietinės kuopos narys — Vytis Ant. Vitkauskas.

Publikos buvo pilna Burbos svetainė. Kiekvienam dykai dalino po vėliavukę (Amerikos). Nei inžangos nebuvo, nei kolektos nedaryta, nes Vyčiai į iškaščius neatsižvelgia.

Publikoje matėsi linksmių veidų, ypatin-gai džiaugsmas bangelėmis siautė, kuomet p-lė M. Sabaliauskiūtė, pasirėdžius lietuvių drabužiuose ir p. Solomon nuo Kingston Coal Co. patraukė šniurelius, o vėliavos išsiskleidė ant scenos.

Programo rengimo komitete buvo A. Kodišius, Tamas Shamis, A. Sabaliauskas ir J. Paukštis.

X.

KINGSTON, PA.

Lietuvos Vyčių 32-ra kuopa įrengė atsisveikinimo iškilmę savo nariui V. Jurkunui — išeinančiam Suv. Valst. karuomenėn. Dalyvavo visi nariai. Buvo patrijotiškų kalbų, dainų, kuriomis labiausia pasižymėjo C. Me Culey. Orkestra — muzika buvo p. Brusoko. Vakaro rengimo komisijoje buvo šie esmenys: J. Paukštis, T. Shamis ir P. Sabaliauskas.

Red. prierasas: Šitą žinutę gavome iškarpoje iš anglų laikraščio, einančio Kingston, Pa. Iš to matyti, kad vietinė anglų spauda yra lietuviams prielanki ir prieinama. Tik patys lietuviai daro negerai, iškreipdami savas lietuviškas pavardes. p. V. Jurkunas angliškai pasirašo Wm. York, p. P. Sabaliauskas—P. Sobets, p. Brusokas — Brusock's. Na, kas-gi radęs taip iškreiptas pavardės galėtų atspėti, kad tai lietuvių.

Lietuvių pavardės gražios ir gražiai skamba ir neverta jas kraipyti.

WORCESTER, MASS.

L. Vyčių 26-ta kp. laikė mėnesinį susirinkimą balandžio 7-tą dieną. Šis susirinkimas buvo svarbus savo svarstymais ir nutarimais.

1. Nutarta įrengti gegužinę gegužės 30 d. vardū L. V. Naujosios Anglijos Apskričio. Pelnas, pagal Apskričio nutarimo spalio 12 d., 1917 m. bus trims tikslams: dalis karės nukentėjusiems, kita dalis Vyčių organo spaustuves įrengimui, trečia dalis kuopos izdui, už jos triušą.

Rengimo komisija yra išrinkta didelių idealistų ir uolių tėvynainių, kurie nekartą turėjo progos savo gabumus parodyti. Iš to galima numanyti, kad išvažiavimas bus indomus ir gražus. Komisijon, be kp. pir., ineina Pr. Zataveckas, P. Katauskas, A. Janušionis, V. Timinskaitė, O. Vasiliauskaitė ir A. Čigin-skas. Programo tai diena sudarymui išrinkti P. Milius, B. Gudelis ir P. Kulvinskas.

Taigi labai geistina, kad Apskričio kuopos ruošūsi ir paremtū ši taip naudingą, Tėvynės ir Vyčių labui, daromą darbą.

2. Išnešta protestas prieš vokiečius, kurie pageidauja Lietuvą suvienyti su Vokietija. Minėtas protestas tuojaus tilpo vietinėje anglių spaudoje. Kita kopija yra pasiūsta Am. Liet. Informacijos Biurui.

3. Išnešta protestas prieš asmenį, rašinėjančią apie Vyčių veikimą "Am. Lietuvyje" po slapyvarde "davatkų nemylintis."

5. Didžiama balsų nubalsuota, kad Vyčių Seimas butų Clevelande, o ne Baltimorėje.

Pavyzdingi Vyčių darbai.

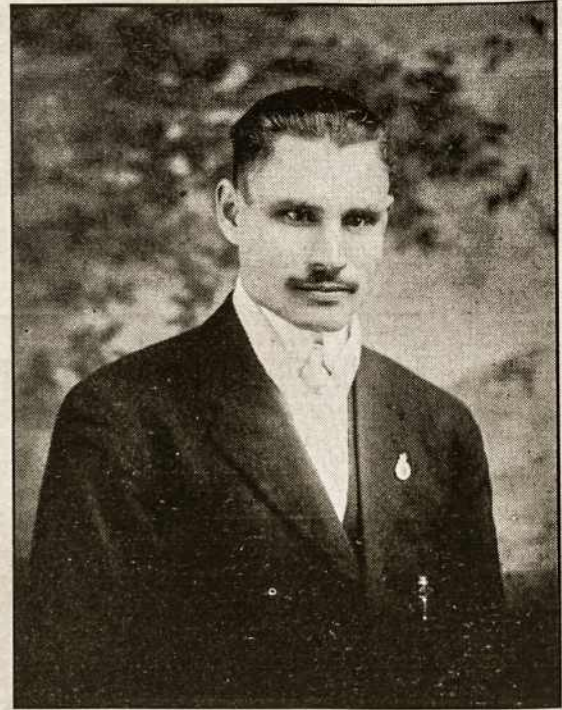
Kovo 10 d. vietinė L. V. 26ta kp. gražiai atliko velykinę išpažintį. Iš ryto 9-tą val. gerb. kun. J. J. Jakaitis atlaikė iškilmingas šv. Mišias už žuvusius Vyčių narius šioje karėje. Pavyzdingoje tvarkoje einant prie komunijos, Vyčiai buvo pasipuošę tautiškais ženklais.

Šioje kolonijoje Vyčiai užima pirmą vietą lietuvių meno srityje. Vyčių choras gerai gyvuoja, turi gabią Valdybą ir vedėją. Vyčių Teatrališkas Ratelis uoliai darbuojasi, rengia didelius vakarus didžiausiose šio miesto svetainėse.

Vyčiai kelia lietuvių vardą svetimtaučių akyse aprašinėdami jų spaudoje lietuvių veikimą.

Vyčiai gražiai užsilaiko savo name. Kiekvieną savaitę turi programus, susidedančius iš kalbų, deklamacijų, dainų ir muzikos. Be to, kaip kada buna įvairių pamokinimų jaunimui. Tik, labai gaila, į tuos pamokinimus kai-kurie nariai nelabai kreipia dėmesį, o kai-kurie net pamoja ir "ai dun kier" (aš nepaisau) pasako. Labai geistina, kad jaunimėlis kitaip apie tai manytų.

Vargo vaikas.

JUOZAS ANDRUSKEVIČIUS,

L. Vyčių 83-čios kp. pirmasai pirmininkas, gausus aukotojas Tėvynės reikalams ir kiekvieno katalikų darbo rėmėjas.

ROSELAND, ILL.

"Živilė" scenoje.

Balandžio 7 d., pp. Strumilų svet. L. Vyčių 8-ta kuopa statė 5-kių aktų, 8-nių atidengimų istorišką tragediją — "Živilė".

Ši didelį veikalą 8-ta kuopa statė savo pajėgomis. Perstatė nepraščiausia. Tuomi ji, minėtoji kuopa, paliudijo, kad joje yra daug pasirūžimo ir noro veikti.

Vis-gi šis vakaras, nors su indomiu programą ir gerai pildomu, paliko prastą išpuđį. Dailė — tai dvasios maistas. Kad buti jai maloniū penu, turi buti ji tyra, skaisti, nesudrumsta nei pačių rengėjų gamintojų, nei įvairių aplinkybių. Dailės nejausi ten, kur publiką troškina pyptių dumai, debesiais kunkuliuodami po salę, apie galvas, kur žymių dalį publikos sudaro neramus, nenutildomas mažų neišmanėlių ir didelių neramuolių elementas. Ir priešakyje arti scenos sėdėdamas turi traukyti antakius, laikyti nuolat intemptą klausą aktorių žodžiams sugauti. Tokia tvarka ir atmosfera nebepakenčiama jau ir sveikatos žvilgsniu, ne vien dailės.

Laikas mūsų vaidinimus paliuosuoti nuo dumų ir publikos neramaus užsilaikymo kenkimų. Tuomet ir gražios pastangos bus su geromis pasekmėmis.

X.

CHICAGO, ILL.

“Rutvilė” antru kartu scenoje.

Balandžio 14 d. L. Vyčių Chicagos Apskričio Dramatiškas Skyrius ruimingoje ir gražioje School Hall svet. antru kartu pastatė scenoje penkių aktų, septynių atidengimų, pilną patrijotinės dvasios, V. Nagornauskio parašytą veikalą — “Rutvilė.”

Prieš vaidinimą uždangai pasikėlus, dvi panelės ištiesusios laikė amerikonišką vėliavą, o viena lietuvišką; tuo tarpu orkestra grojo amerikonišką himną.

Artistai visi puikiai atliko savo roles, bet iš jų tarpo reikia išskirti atsižymėjusius nepaprastu lošimu:

“Rutvilės” rolėje buvo E. Gedgaudaitė. Štai matai ją prisiekiančią sudegti ant laužo, jei dievai padėtų jai sutrinti križėivius; jos veidas perimtas keršto, rodos, paims ir tuojaus sudraskys pirmą kryževį, kuris jai pasisuks, vėl matai ją besigurmančią karės laukuose, pilną narsumo, vilties pergalėti savo priešus. Po visų pergalių matai stovinčią prie laužo ir pasirižusią išpildyti savo prižadą dievams. Stovi jinai tvirta, neperkalbama Trainaičio. Stato ji savo prižadą, padarytą už tautos ir Tėvynės reikalus pirmesnėje vietoje už meilę ir žūsta nuo Trainaičio durtuvo. Nei profesijonālė aktorė nebutų atlošus tos rolės geriau už p-lę E. Gedgaudaitę. Ji atjaučia kiekvieną lietuvių nepasisekimą, jos veidas išreiškia baisų kentėjimą, o gražiai šypsosi dėl kiekvienos pergalės. Už tą taip gražų vaidinimą suteikta jai du plaukštų gėlių.

“Trainaičio” rolėje buvo p. J. F. Balsis. Jis lietuvių nepergalimas karžygis, jis karėivių vadas, jo maldavimai “Rutvilės” rankos gal ne vienam išveržė ašaras iš akių. Nenustojo jis vilties ir prie pat laužo. Dar kartą mėgino savo laimę ten atsiekti, bet veltui. Ant galo iš didelio širdies skausmo nudurė ją.

Gaivyda, Nadraujos žinyčios žinias, — A. Rugienius, tvirtas ir geras, visuomet užstojantis už juos.

Hornhusenas, didis kryžėivių mistras — P. Sriubas, jis visuomet pasiryžęs lietuvius kankinti, o ypač pajuoką daryti iš “Rutvilės”, pilnas neapykantos link lietuvių.

Gražiai atliko savo roles Monte, karžygis, (J. Pivariunas), Juozmis, žinyčios tarnas, (P. Gedgaudas), Myla Montės pati, (Janušauskaitė), Mindaugis, Lietuvos karalius, (J. Jenčius), Gadunė, Kilmės vyras, (V. Pužaras), Mongalis, kurėjų-kurėjas, (S. Paurazas), Ottokaras, Čekijos karalius, (J. Poška), Botelis, kryžėivių marašlka, (A. Ramanauskas) ir visi kiti veikale dalyvavusieji.

Už taip gražų atlošimą šio veikalo didžiausia pagarba priguli režisieriui — ponui J. F. Balsiui, kuris dėjo pastangas, kad viskas išeitų gerai. Šis veikalas taip rimtai statomas atbudins gal ne vieną lietuvi, kuris saldžiai

miegojo ištautėjimo miege ir kiekvieno lietuviu priderystė jį pamatyti.

Lai gyvuoja Lietuvos Vyčių Chicagos Apskričio Dramatiškas Skyrius su jo vedėju — režisierium p. J. F. Balsiu, lai mums pastato daugiau tokių veikalų!

Rutos Šakelė.

Redakcijos priedas. Gerb. Rutos Šakelė apleido dar vieną dalyką, kuris arti rišasi su aprašytuju vakaru.

Po vaidinimo, atskirame kambaryje aktorai turėjo “vakariene”. Dalyvavo ir pašalinių, viso buvo apie 50 žmonių. Šiek-tiek pasidrutinus, sakyta kalbos. Kun. F. Kemėšis pasakė labai nuoširdžią kalbą, kurioje išdėjo iš vaidinimo gautus išpuščius, apibudino patirtus Vyčių tarpe gražius scenos talentus, išreikšdamas viltį ir ištikėjimą, kad iš Vyčių laiku išaugs rimti tautos meno kėlėjai ir auklėtojai. Paduodamas Vyčiams sumanymą remti apsireikšusius scenos srityje savus talentus, suteikiant jiems moralę ir medžiaginę paramą, patarė įsteigti tam tikrą fondą, patsai padarydamas 10 dolerine auka gražių pradžia.

Visi girdėjusieji gerb. kalbėtojo žodžius, nuoširdžiai jiems pritarė. Pritars ir kiti, kurie apie šį užmanymą vėliau sužinos. Ir, mums rodos, sekančiame Apskričio susirinkime šitam svarbiam ir naudingam užmanymui bus padarytas drutas pamatas. Reikia mums scenos talentus remti, padėti ingyti reikalingą dailės išsilavinimą, kad paskui jie eitų statyti tautos meno rumą, turintį labai žymę rolę tautos ir žmonijos gyvenime.

Reikia dar pažymėti, kad minėtame vakare dvasią ir upą labai kėlė vėliavų rodymas. Chicagoje dar pirmu kart taip daroma. Va, po kelių šimtmečių mūsų nelaisvės, priespaudų, vėl plevėsuojuama rankose lietuviška vėliava! Ji skaisti, tyra; nesutepta svetimų tautų skriaudos dėmėmis. Ji atspindis mūsų tautos prakilnios praecities. Jos akyvaizdoje širdis ir jausmai kilnoja krutinę, kaž-kuo kietu, nenurijamu nei atspiaunamu užsidaro gerklė. Norėtumei vien tik šaukti, kad jau galas mūsų skriaudos, pažeminimo; šviesi ir laiminga ateitis akyse ryškiasi!

Ir mes su visa, iš vakaro išėjusia, publika reiškiamo padėka L. V. Ch. Apskr. Dramatiškajam Skyriui už jo didelį triūsą, už dvasiai suteiktą peną ir linkime daugiau tokių vakarų įrengti.

HARTFORD, CONN.

Hartfordo L. Vyčių kuopa nenuilstančiai darbuojasi tautos labui. Ji siuntė į Vis. Am. Liet. Pol. Seimą delegate p-lę El. Mašiotukę, kuri sugrįžus nupiešė visus Seimo darbus ir išpuščius.

Gužulis.

OL. BALTRUŠAIČIUTĖ,
L. Vyčių 25 kp. narė Cleveland,
Ohio, pasižymėjusi deklamatorė.

BRIDGEPORT, CONN.

L. Vyčių Conn. Apskričio išdo atskaita.

Už 1916 m. užsimokėjo šios kuopos: 6-ta kp. Hartford, Conn. — \$5.70, 37-ta kp. Bridgeport, Conn. — \$3.48, 50-ta kp. New Haven, Conn. — \$3.18, 42-ra kp. New Britain, Conn. — 72c., 21-ma kp. Manchester, Conn. — \$1.20.

Nuo buvusios išdininkės p-lės P. Geležiutės perimta — 5.44.

Viso labo 1916 m. inplaukė 19.72.

1917 m. priimta nuo šių kuopų: 7-tos kp. Waterbury, Conn. — 5.50, 37-tos kp. Bridgeport, Conn. — 3.90c; 42-ros kp. New Britain, Conn. — 3.00; 6-tos kp. Hartford, Conn. — 16.80.

Viso labo 1916 ir 1917 m. inplaukė 48.92.

L. Vyčių Conn. Apskričio susivažiavime Waterbury, Conn. p-lė E. A. Petrauskaitė likusio pelno nuo susivažiavimo New Haven, Conn. pridavė 21.80. Laike vakarienės aukų surinkta \$14.30; tai-gi viso labo Apskričio išdan inplaukų buvo \$85.10.

Išlaidos.

L. Vyčių Conn. Apskr. 6-jo susiv. kelionės lėšos: pirm. K. P. Tamošiunui — \$7.00, raštin. K. Čibirkaui — 1.68, išdin. U. A. Matuz — \$1.72.

Laiškai, pinigų siuntimas — 40c.

Viso labo 1918 m. išlaidų buvo \$10.80

Be to čia pranešu viešai kuopoms, kad būtų žinotina, kad L. V. Conn. Apskričio paaukauti 64.30 pinigai spaudos parėmimui yra pasiųsti L. Vyčių Centro iėdin. p-lei E. A. Petrauskaitėi sausio 11 d., 1918.

Tėmijant organą "Vyti", dar ligšiol nebuvo pagarsinta aukų. Rodos, lyg Conn. Apskirtyje nėra jokio gyvumo ir veikimo. Klausimas, kodėl?

Laikas jau pabusti! Jau arti ir 7-tas susivažiavimas, o visur dar tylą.

Apskričio išde nutarta palikti viso labo 10.00. Taigi, gerb. kuopos, teiksitės pasirūpinti su mokestimis už 1918 m. Mokestis dabar sumažinta per pusę — į metus tik 12 c. nuo nario. Butų geistina, kad kuopos užsimokėtų mokestis ligi 7-tojo susivažiavimo, kuris įvyks Bridgeport, Conn.

L. V. Conn. Apskr. išdininkė,
Ur. A. Matuzaitė,
460 Park ave., Bridgeport, Conn.

NEW YORK, N. Y.

Balandžio 3 d. L. Vyčių 12-ta kp. laikė mėnesinį susirinkimą. Svarstyta daug reikalų kuopos veikimo pagerinimui. Tarp kitko nutarta statyti scenoje veikalą su pamarginimu.

Šiuo laiku kuopa yra silpna, nes neturime vadų. Daugiausia mūsų kuopai pasidarbavęs J. Simanavičius, išvažiavo į seminariją Denver, Colorado. Kuopos nariai labiausia nusiiminė, kad neturi choro vedėjo.

Kovo 17 d. ligonbutyje mirė a. a. Marcelė Tamulevičiūtė, L. Vyčių 12-tos kp. narė. Velionė paėjo iš Vilniaus gub. Mirė vos sulaukus 20 m. amžiaus, apgailaujama giminių, Vyčių ir visų pažįstamų, nes buvo rimta Vytė ir dainininkė.

A. Čialkis.

BLOOMFIELD, N. J.

Lietuvos Vyčių 91 kuopa rengia pirmą didelį balių šeštadienio vakarą, gegužės (May) 4, 1918 m. Central Hall, Bloomfield Centre, Bloomfield, N. J.

Bloomfield'o Vyčiai mano, kad visi bus patenkinti, pralaidę vakarėlį naujoji lietuvių kolonijoje.

CHICAGO, ILL.

L. Vyčių 5-ta kuopa laikė mėnesinį susirinkimą balandžio 3-čią dieną. Buvo perskaitytas ir svarstomas Am. L. R. Kat. Didžiojo Kongreso projektas. Su minėtu projektu, kad Seimą laikyti Baltimorėje, kuopa sutiko.

Kitas skaitomas laiškas buvo nuo kl. P. M. Juro. Perskaičius laišką, nariai atsistojo išreikšė gerb. klierikui padėką už gerus kuopai linkėjimus ir jausmus.

P. S. Stasys.

CLEVELAND, OHIO.

Balandžio 1 d. L. Vyčių 25 kp. laikė mėnesinį susirinkimą. Atsilankiusi iš Moterų Sąjungos delegatė pakvietė Liet. Vyčių 25 kuopą patarnautų programai, jeigu Moterų Sąjungos Seimas įvyktų Cleveland'e. 25 kp. noriai apsiėmė ir tikimasi, kad puikiai atliks, nes turi savo tarpe gerų artistų teatro srityje ir taip-gi gerai pralavinimą chorą.

Balandžio 7 d., L. Vyčių 25 kp. statė scenoje 3-jų veiksmų dramą — "Verpėja po Kryžium". Veikalas neperilgas, nusisekė labai gerai. Artistai roles atliko gerai. Svarbiausias roles turėjo p. Ig. Sakalauskas — Jono rolėje ir p-lė Z. Bagdžiuniūtė — Onos rolėje. Pirmasai gyvai tipiškai atvaidino padykusį kaimo bernelį. Antroji taip-gi atliko savo užduotį — visame persergėdama brolių nuo blogų apsiėjimų.

Su pavasariu sparčiai pradėjo augti L. V. vietinė 25 kp. ir choras. Choro augimas, tai yra pasidarbavimas mūsų choro vedėjo p. V. Greičiaus. Turimė tik džiaugtis turėdami tokį darbštų narį ir vedėją.

Ruta.

WORCESTER, MASS.

L. Vyčių 26 kp. mėnesinis susirinkimas įvyko balandžio 7-tą dieną. Pirmiausia buvo išduoti raportai veikiančios komisijos. Taip-gi išdavė raportus atstovai Visuot. Am. L. Pol. Seimo N. York'e. p-lė J. Balinauskaitė trumpai, bet gyvai papasakojo apie Seimo pasisekimą. Puikiai Seimą apipasakojo ir p. J. Aleksa. Visi laukė, ką pasakys kuopos pirm gerb. p. P. Steponkus, bet laiko delei savo paaiškinimą atidėjo ant toliau. Po to plačiai kalbėta apie N. A. Apskričio susivažiavimą. Viskas buvo sutvarkyta ir vieta jau yra parupinta.

Taip pat liko nutarta busimą Vyčių 6-ji Seimą remti Clevelande, o ne Baltimorėje.

V. M. Č.

SHEBOYGAN, WIS.

Šiame miestelyje tarp visokių draugijų gyvuoja ir L. Vyčių 51-ma kuopa.

Balandžio 2-rą dieną Vyčiai laikė mėnesinį susirinkimą. Nutarė įrengti vakarą savo naudai ir pastatyti scenoje gražų veikalą — "Nastutė." Nariai su pasišventimu darbuojasi, kad vakaras būtų indomus ir pasisektų.

Dar verta pažymėti, kad vietinį bažnytinį chorą sudaro vieni Vyčiai.

Kuopos korespondentas.

CHICAGO, ILL.

"Hamletas" scenoje.

Kovo 17 d. L. Vyčių 13-ji kp. School Hall

A. KUŽMAUSKIUTĖ,

*L. Vyčių 25 kp. Cleveland, Ohio
narė, pasižymėjusi deklamatorė.*

svet. įrengė milžinišką vakarą, statydama scenoje penkių aktų dramą — "Hamlet'ą". Nors veikalo rolės ilgos ir sunkios, bet aktoriai mėgėjai gyvai jas išpildė. Prie minėto veikalo, žinoma, prisiėjo padėti daug darbo ir energijos.

Pertraukoje vietinis klebonas kun. A. Skrypko paaiškino žmonėms apie "Hamlet'ą". Buvo ir cilių, kurias panelės puikiai padeklamavo.

Tebuna Vyčiams garbė, nes jie uoliai dirba.

V. S.

L. VYČIŲ CONN. APSKR.
KUOPŲ DOMAI.

Šiuomi pranešu, kad ateinantis Conn. Apskr. susivažiavimas įvyks Bridgeport'e. Del kai-kurių priešaščių, laiko neminėsiu, bet jo ne daug teliko. Butų geistina, idant kuopos pradėtų ruošties su naudingais sumanymais. Man rodos, šitas tai bus paskutinis susivažiavimas prieš Kongresą.

Kiek teko prisižiūrėti į mūsų Apskričių susivažiavimus, atrodo juose lyg ko vis tokio truksta. Mes, Vyčiai, turėtume skaityti už priedermę savo suvažiavimus padaryti prakilniais ir gyvesniais, kad didesnį įspudį padarius į mūsų jaunimą.

J. P. Bružas, L. Vyčių Conn. Apskr. pirm.

Statement of the Ownership, Management, Circulation, etc., Required by Act of Congress of August 24, 1912, of "Vytis" published semi monthly at Chicago, Ill. for March 1, 1918, State of Illinois, County of Cook. Before me, a notary public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Mathew Zujus, who, having been daily sworn according to law, deposes and says that he is the business manager of the "Vytis" and the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section, 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publishers, editors, managing editors, and business managers are:

Publisher Lietuvos Vyčiai — Knights of Lithuania Incorporated, Editor Mathew Zujus, 3337 So. Morgan st., Chicago, Ill. Managing Editor none, Business Manager Mathew Zujus, 3337 So. Morgan St., Chicago, Ill.

2. That the owners are: Lietuvos Vyčiai — Knights of Lithuania, Incorporated, J. Bučnis pres., 407 So. Paca St., Baltimore, Md., J. Aleksa, se'ry, 14 Millbury St., Worcester, Mass., A. Petrauskaitė, treas., 4 Congress Ave., Waterbury, Conn.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owing or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: none.

4. That the two paragraphs next above, giving the names and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company

as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circulations under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owners; and or indirect, in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

Mathew Zujus,

Sworn to and subscribed before me this 5 day of April, 1918.

Paul P. Baltutis,

(My commission expires January 17, 1922.)

PLATUS ATIDARYMAS DURŲ MYLINTIEMS DAILĖ.

Lietuvos Vyčių 29-tos kuopos, Newark, N. J. Benas plačiai atidarė duris mylintiems dailei ir norintiems mokytis groti įvairiais instrumentais. Jeigu ir iš apilinkės miestelių atsiranda turinčių instrumentus, kuriems leidžia rudyti, tegul atsineša, o mes stengsimės nušveisti ir išmokysime groti. O kuris turi muzikoje telenta, o nežino, kokia šaka jam patiks, tegul kreipiasi pas organizatorių

J. Baurušaitį,

208 N. 2nd St., Harrison, N. J.

Nusipirk Knygą Vardu

LAISVĖN BEŽENGIANT.

Kurioje telpa:

- Amerikos Lietuvių Visuotinojo Seimo Protokolas ir paveiksluotas aprašymas.
- Kolonijos, delegatų ir draugijų vardai.
- Visos Rezoliucijos lietuvių ir anglų kalbose.
- Seimo Koncerto vakare pasakytos kalbos.
- Seimo delegatų, vietos vadų ir komisijų paveikslai, ir visos smulkmenos, kaip prie Seimo prieita.
- Tai istoriškas dokumentas papuošti kiekvieno Lietuvą mylinčio knygynėlių.
- Delegatai čia ras savo ir savo draugų už Lietuvos laisvę kovojančių vardus ir pavardes; daugelis ir savo paveikslą.
- Spauda daili, brangios poperos viršeliai vaizdina Lietuvos vėliavos spalvas.

KAINA su prisiuntimu 75c.

Perkant ant sykio: 3 už \$2.00, 5 už \$3.25, 10 už \$6.00.

Parduotų knygų pelnas aukojama Lietuvai laisvę gražinti.

Užmokesnį siųskite už vieną krasos ženkleliais, imant daugiau money orderiais ar čekiais, adresuojant Seimą Rengusios Komisijos Išdininkui:

P. MULEVIČIUS,

Sta. W. Box 58,

Brooklyn, N. Y.

**.L. VYČIŲ NAUJOSIOS ANGLIJOS AP.
SKRICIO VALDYBOS ADRESAI:**

Pirmin. — P. Zataveckas, 20 Alpine st., Worcester, Mass.

Vice-pirm. — O. Bugailaitė, 24 Howard st., Nashua, N. H.

Raštin. — J. K. Jasinskas, P. O. Box 6t, Athol, Mass.

Iždininkas — J. Kašėta, 5 Atwood ave., Norwood, Mass.

Iždo globėjai: — E. Šalteniutė, 17 Camp st., Worcester, Mass.

B. S. Vyšniauskas, P. O. Box 66, Athol, Mass.

L. VYČIŲ NEW YORK'O IR NEW JERSEY APSKRICIO VALDYBA.

A. K. Masandukas — pirm.: 197 New York ave., Newark, N. J.

C. E. Paulonis — vice-pirm.: 456 Grand st., Brooklyn, N. Y.

B. Aidukaičiutė — raštin.: 127 New York ave., Newark, N. J.

V. Abraičiutė — iždin.: 11 Ainslie st., Brooklyn, N. Y.

LIETUVOS VYČIŲ CĖNTRŲ VALDYBOS ADRESAI:

Dvasiškas vad.: kun. H. J. Vaičiunas, 3230 Auburn ave., Chicago, Ill.

Pirmin.: J. Bučnis, 407 So. Paca st., Baltimore, Md.

Vice-pirmin.: Navickas, 85 New Park ave., Hartford, Conn.

Raštin.: J. Aleksa, 14 Millbury st., Worcester, Mass.

Iždinin.: A. Petrauskaitė, 4 Congress ave., Waterbury, Conn.

Iždo globėjai:

J. M. Dumčius, 199 Noble Lane, Wilkes Barre, Pa.

J. Vaitekunas, Hartford, Conn.

V. Varžinskaitė, 249 River st., Mattapan, Mass.

Literatiškoji komisija:

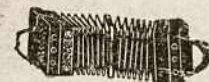
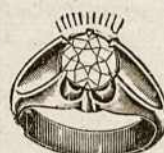
Dr. J. J. Bielskis, 3613 Fourteenth St., Washington, D. C.

J. Bakšys, Athol, Mass.

J. Valančius, Philadelphia, Pa.

O. Rozmanskis, Donora, Pa.

J. V. Kovas, 21 Congress ave., Waterbury, Conn.

Didžiausia

Krautu vė

Lietuviška

Chicagoje

Užlaikome laikrodžius ir laikrodėlius, aukšinius žiedus, šliubinius ir deimentinius, muzikas, gramofonus lietuviškais rekordais, koncertinas, ant kurių gali groti ir nemokantis visokių šokių: armonikas rusiškas ir prusines, importuotas ir taip jau rusiškas balalaikas ir gitarus. Taipgi vargonų pardavimas.

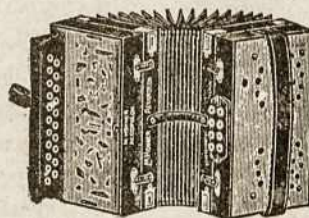
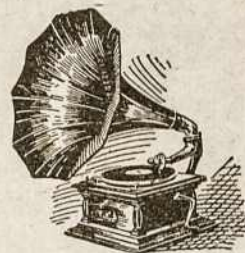
Taipgi taisome laikrodžius, laikrodėlius, visokių muzikališkus instrumentus ir revolverius. Savo darbą gvarantuojame. Musų kainos ant visko žemesnės, negu kitur. Gyvenantis už Chicago orderius galite siųsti per laiškus.

STEPONAS KAZLAWSKI

4632 So. Ashland Ave.,

Chicago, Ill.

TELEPHONE DROVER 7309

Lietuvos Vyčių Taupimo ir Skolinimo Bendrovė

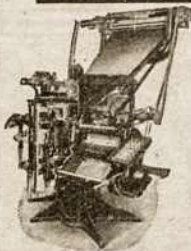
Mūsų bendrovė skolina pinigus savo nariams, idant pagelbėjus nusipirkti arba pasiranduoti namus, ir padeda nariams sutaupinti pinigus. Ši bendrovė yra regulieriškai peržiurima per valdžią (State of Illinois). Šita bendrovė moka daugiau procentų ant taupinamų pinigų, negu kokia kita Banka. Jeigu nori, kad tavo pinigai būtų geroje vietoje padėti, tai pradėk būti jos nariu.

Pastaroji Bendrovė turi regulieriškai susirinkimus kas penkėlis 7:30 val. vakare Šv. Jurgio parapijos svetainėje, kambarys No. 1, arba reikale kreipkitės pas raštininką:

P. BALTUTIS,

3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Jums Visiems Reikalinga

Intertype mašina del rinkimo raižių.

Nes kiekvienas skaitote knygas, o jas beskaitant nuplyšta, jeigu yra be viršų, o kai su viršais, tai ilgiau laiko

Mes apdarome visokias — senas ir naujas knygas, taip kaip Tamistos reikalaujate. Taipogi turime įrengę NAUJĄ SPAUSTUVĘ sulyg

vėliausios mados mašinomis. Ir atliekame įvairiausių spaudos darbus, kaip tai: knygas, laikraščius, konstitucijas, programus, laiškus ir visokių-visokiausių pasakelbimus, kokių tik kas reikalauja.

Užtai, gerbiamieji Vyčiai, kada turėsite kokį spaudos darbą arba knygų apdarymui, tai nepamirškite mūsų antrašo, o mes užtikriname, kad busite užganėdinti.

Su pagarba,

Kaulakiai Broliai. Sav.

THE LITHUANIAN PRINTING & BINDING HOUSE.

2214 West. 23rd Pl., Chicago, Ill.

Telephone Canal 107.

Nauja Knyga.

Vytė, Joanna Tamašauskaitė (Lakštutė); liepos mėnesyje 1917 m., išleido knygutę savo rašytų eilių. Didelio formato, 64 puslapių, ant geros popieros, su pagražinimais.

KAINA TIK 25c.

(Vienas kvoteris).

Gerbiamieji Vyčiai, paremkite praplatindami ją laike savo vakarų: tu sustiprinsite dvasią jaunos eilinkės. Galima gauti pas pačią autorę:

9 Downs Ave., Binghamton, N. Y.

P. S. Imantiems kartu daugiau, nuleidžiama didelis nuošimtis.

Vyčių Vėliavos.

Vyčių kuopos, norint kad būtų vieno da ir tikra vėliava, meldžiame su užsakytais kreipkities prie mūsų. Mes, kaip Vyčiai, teisingai darbą atliksime. Vyčiams speciališkos kainos. Tap-pat išdirbame antspaudas, ženklelius, karunas, įvairioms organizacijoms.

Mūsų ilgų metų praktika visus užganėdins.

M. A. NORKUNAS,

340 So. Broadway, Lawrence, Mass.

“VYTIS”

Jaunimo dvisavaitinis laikraštis,

leidžia

Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams	\$1.50
Pusmečiui75
Pavienis numeris	10c.
I užrubežių metams	\$2.00

“VYTIS”

1800 W. 46th St.,

Chicago, Ill.

:o:—:o:

“VYTIS”

(The Knight)

Published twice a month by the

Lietuvos Vyčiai (Knights of Lithuania)

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$1.50
6 month75
To Foreign Countries yearly	\$2.00

Advertising rates on application. All communications must be addressed:

“VYTIS”

1800 W. 46th St.,

Chicago, Ill.